

Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Översättning: Pimma Åhman

Kansikuva: Kuukkeli on Pyhä-Luoston kansallispuiston tunnuseläin.
Kuva: Aino Eronen.

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1796-2943
ISSN 1796-2943 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-295-203-5 (pdf)

Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	27.10.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 5344/2016
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Pyhä–Luoston kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Pyhätunturi FI 1300901 (SCI), Luosto FI 1301713 (SCI) ja Pyhä–Luosto FI 1300908 (SPA)		
ALUEYKSIKKÖ	Lapin luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Pyhä–Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	<p>Pyhä–Luoston kansallispuisto sijaitsee Sodankylän, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueella. Kansallispuiston alueella on kolme osin päällekkäistä Natura-alueita. Kansallispuiston pinta-ala on 14 402 hehtaaria. Voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma on vahvistettu 2007. Suunnitelman toimenpiteistä suurin osa on toteutettu.</p> <p>Pyhätunturi ja Luosto muodostavat yhdessä Suomen eteläisimmän suurtunturialueen. Tunturialueet ovat pääosin rakkakivikkoja, joten varsinaisia tunturiluontotyyppijä (tunturikankaat, tunturikoivikot) on vähän. Tunturialueiden ympärillä on laajoja luonnonmetsiä, joissa on runsaasti lahoppua ja rikas kääpälaajisto. Alueeseen kuuluu laajoja ja yhtenäisiä aapasoiita, Pyhätunturin alueella niihin sisältyy myös lajistollisesti arvokkaita lettosoiita.</p> <p>Kansallispuiston vetovoimatekijöitä ovat kauniit maisemat, hyvä saavutettavuus, monipuolinen ja helppo reitistö sekä laaja palveluvarustus. Alueelle suuntautuva retkeily ja luontomatkailun ohjelmalautuiminta lähtevät lähes kokonaisuudessaan Pyhän ja Luoston matkailukeskuksista. Suunnittelualue on merkittävä vetovoimatekijä matkailualueen yritysten toiminnan kannalta. Suunnittelualueen merkitys terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on huomattava. Pyhä–Luoston kansallispuiston kokonaistulovaikutukset vuonna 2015 olivat noin 10,3 milj. € ja kokonaistyöllisyysvaikutus 103 htv. Käyntimäärä vuonna 2015 oli 118 500. Matkailun yhteistyö Pyhä–Luoston alueella on aktiivista ja yhteistä toimintaa on merkittävästi. Luontomatkailun ohjelmalautuiminnan pohjana ovat yritysten kanssa tehdyt yhteistyösopimukset.</p> <p>Koko kansallispuisto sijaitsee metsästyslain (615/1993) 8 §:ssä määritellyllä ns. kuntalaisen metsästyoikeuden alueella. Puiston perustamislaissa on määritelty metsästyskieltoalue osalle puiston aluetta. Kansallispuiston metsäinen osa on merkittävä talvilaidunnusalue Pyhä-Kallion paliskunnan poroille. Kansallispuiston eteläiset alavat suoalueet ovat vastaavasti tärkeitä kesälaidunnusalueita.</p> <p>Tärkeimpiä arvoja ovat luontoarvot (lintudirektiivin lajit, luontodirektiivin luontotyytit ja lajit, eliöyhteisöt/lajisto), kulttuuriarvot (luonnon- ja kulttuurimaisemat), virkistys- ja luontomatkailukäyttö, (matkailun yritystoiminta, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö), erätalous ja poronhoito.</p> <p>Uhkina tunnistettiin: virkistyskäytön laajeneminen uusille alueille (petolintujen häirintä), retkeilijöiden määrän lisääntymisen aiheuttama eläinten häirintä ja maaston/reittien kuluminen, kansallispuiston ulkopuolella tapahtuvat vesitalousmuutokset ja kävijämäärän lisääntymisen tuoma ruuhkautumisen tunne.</p> <p>Toimenpiteinä esitetään mm.:</p> <ul style="list-style-type: none">- laji-inventointeja ja -seurantoja- ennallistamista- arkeologisten kohteiden seuranta- mahdollisuutta uusille talvipyöräily- ja lumikenkäilyreiteille- opasteiden ja rakenteiden uusimista- maastopyöräilyn mahdollistamista Luoston ja Pyhän välillä- ratsastusreitit osoittamista- päivätuvan siirtämistä Noitatunturille- yrittäjätukikohdan rakentamista Huttujärven–Huttuloman maisemaan- Dark Sky Park -verkostoon liittymistä ja valoilmioiden katselupaikan rakentamista Luostolle. <p>Vyöhykealuejako säilyy entisellään muuten, mutta Peurakeron alueelle esitetään liikumisrajoitusta 15.2.-31.5.</p> <p>Porojen laiduntaminen ja siihen liittyvä poronhoitotyö on kansallispuistossa sallittu poronhoitolain mukaisesti.</p> <p>Suunnitelmassa on lueteltu tilanteita, joihin Metsähallitus myöntää lupia (esim. maastoliikenne). Metsähallitus voi myöntää lupia voimassa olevien lupien myöntämisperiaatteiden ja -ohjeiden mukaisesti perusteltuun tarpeeseen.</p>		
AVAINSANAT	Pyhä–Luosto, hoito- ja käyttösuunnitelmat		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet Hely Juntunen, Pauliina Kulmala, Pasi Kamula ja Esa Härkönen.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 157		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-203-5
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	86 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, Luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	27.10.2017
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 5344/2016
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Pyhä–Luosto nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Pyhätunturi FI 1300901 (SCI), Luosto FI 1301713 (SCI) ja Pyhä–Luosto FI 1300908 (SPA)		
REGIONENHET	Lapplands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Pyhä–Luosto nationalpark		
SAMMANRAG	<p>Pyhä-Luosto nationalpark ligger i kommunerna Sodankylä, Pelkosenniemi och Kemijärvi. Inom nationalparksområdet finns tre delvis överlappande Naturaområden. Nationalparken har en areal på 14 402 hektar. Den gällande skötsel- och användningsplanen fastställdes 2007. Största delen av åtgärderna i planen har redan verkställts.</p> <p>Pyhätunturi och Luosto bildar tillsammans det största storfjällsområdet i Finland. Fjällområdet består huvudsakligen av blockmark, så där finns endast få egentliga fjällnaturtyper (fjällhedar och fjällbjörkskogar). Fjällområdet omges av vidsträckt naturskogar med rikligt med död ved och åtskilliga tickarter. I området förekommer stora och enhetliga aapamyror. I dem ingår i Pyhätunturiområdet också rikkärr med värdefulla arter.</p> <p>Vackra landskap, områdets goda närbarhet, ett mångsidigt och lättframkomligt lednät samt de omfattande servicestrukturerna bildar nationalparkens attraktionskraft. Programtjänstverksamheten inom friluftsliv och naturturism som riktar sig till området startar nästan helt från Pyhäs och Luostos turistcentra. Planeringsområdet är en stor attraktionskraft med tanke på företagets verksamhet i turistområdet. Planeringsområdets betydelse för folks hälsa och välmående är betydande. Den totala inkomsteffekten på Pyhä-Luosto nationalpark var år 2015 ca 10,3 miljoner € och den totala sysselsättningseffekten 103 årsverken. Besöksantalet var 118 500 år 2015. Turismsamarbetet i Pyhä-Luosto-området är aktivt, och det förekommer rikligt med gemensam verksamhet. Programtjänstverksamheten inom naturturismen grundar sig på samarbetsavtal mellan Forststyrelsen och olika företag.</p> <p>Hela nationalparken ingår i ett område där kommunmedlemmarna har jakträtt på statens område enligt 8 § i jaktlagen (615/1993). I lagen om Pyhä-Luosto nationalpark finns bestämmelser om vissa områden i parken där jakt inte är tillåten. Den skogbevuxna delen av nationalparken är en viktig vinterbetesmark för Pyhä-Kallio renbeteslags renar. De flacka myrområdena i parkens södra del är däremot viktiga sommarbeten.</p> <p>De viktigaste värdena är naturvärdena (arter i fågeldirektivet, arter och naturtyper i habitatdirektivet, organismsamhällen/arter), kulturvärdena (natur- och kulturlandskap), rekreations- och naturturismbruk (företagsverksamhet inom turism, rekreationsbruk i natur- och kulturobjekten), jakt och fiske samt renskötsel.</p> <p>Som hot definierades följande faktorer: rekreationsbruket breder ut sig till nya områden (störning av rovfåglar), djur störs och terrängen/lederna slits pga. ökande besöksantal, förändringar i vattenhushållningen utanför nationalparken samt känslan av trängsel pga. ökat besöksantal.</p> <p>Bland annat följande åtgärder förslås:</p> <ul style="list-style-type: none">- artinventeringar och artuppföljningar- restaurering- uppföljning av arkeologiska objekt- möjligheter till nya leder för vintercykling och snöskovandring- förnyande av skyltar och konstruktioner- möjliggörande av terrängcykling mellan Luosto och Pyhä- framtagande av ridled- flyttning av raststuga till Noitatunturi- byggande av stödpunkt för företagare i området Huttujärvi-Huttuloma- anslutning till Dark Sky Park-nätverket och bygge av plats för skådning av ljusfenomenen i Luosto. <p>Zonindelningen bevaras oförändrad utom att man till Peurakallio föreslår ett område med rörelseförbud under tiden 15.2–31.5.</p> <p>Renbete och renskötsel i anslutning till det är tillåtet i nationalparken i enlighet med renskötsellagen. I planen räknas upp de fall i vilka Forststyrelsen beviljar tillstånd (t.ex. terrängtrafik). Forststyrelsen kan för befogade behov bevilja tillstånd enligt de gällande principerna och anvisningarna för beviljande av tillstånd.</p>		
NYCKELORD	Pyhä–Luosto, skötsel- och användningsplan		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen har utarbetats av Hely Juntunen, Pauliina Kulmala, Pasi Kamula och Esa Härkönen.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 157		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-203-5
SIDANTAL	86 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, Naturtjänster	PRIS	

SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS.....	7
1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	7
2 Perustamistarkoitus.....	10
3 Eloton luonto: vesistöt ja geologia	11
4 Luontodirektiivin luontotyypit	13
5 Lajisto	16
6 Kulttuuriperintö	17
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	19
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	23
8 Erätalous	25
9 Tutkimus.....	27
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	28
10B Poronhoito.....	30
KESKEISET ARVOT JA UHAT	31
11 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot sekä uhkat.....	31
TAVOITTEEN ASETTELU	34
12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	34
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	44
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	45
13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	46
TOTEUTUS	47
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	47
15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	49
16 Erätalouden toimenpiteet	51
17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	53
17B Poronhoidon toimenpiteet.....	56
18 Hallinto	57
19 Resurssit	59
20 Osallistaminen	60
Lausuntokooste	62
LÄHTEET	67
LIITTEET	
Liite 1 Suunnittelualan sijainti ja maankäyttö	69
Liite 2 Suunnittelualan Natura-luontotyypit	70
Liite 3 Suunnittelualan Natura-luontotyyppien edustavuus	71
Liite 4 Suunnittelualan retkeilyreitit ja -rakenteet	72
Liite 5 Suunnittelualan vyöhykejako	73
Liite 6 Suunnittelualan uudet reitit ja rakenteet	74
Liite 7 Metsästyskieltoalueet	75
Liite 8 Lajisto	76
Liite 9 Ympäristöministeriön vahvistuskirje	84

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne					
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta				
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 1.				
Suunnittelualueen nimi	Pyhä-Luoston kansallispuisto	Pinta-ala (ha)	14 402,47		
		Josta vesialuetta (ha)	39,87		
Maakunta	Kunta				
19 - Lapin maakunta	758 - Sodankylä				
	583 - Pelkosenniemi				
	320 - Kemijärvi				
Suunnittelualueen yleiskuvaus					
<p>Pyhä-Luoston kansallispuisto perustettiin 1.3.2005 yhdistämällä vuonna 1938 perustettu Pyhätunturin kansallispuisto sekä Luostotunturin ympäristön vanhojen metsien ja soidensuojelun perusohjelman kohteet. Kansallispuisto sijoittuu keskelle Lapin lääniä ja jakaantuu Kemijärven, Pelkosenniemen sekä Sodankylän kuntien alueille.</p> <p>Kansallispuisto muodostuu Pyhä- ja Luostotunturit yhdistävästä Suomen eteläisimpien suurtunturien ketjusta ympäröivine metsä- ja suoalueineen. Tunturijonoa pitkin kulkevat reitit yhdistävät Pyhän ja Luoston matkailukeskukset toisiinsa. Kansallispuiston alueella toimii Lampivaaran ametistikaivos, joka on alueen tärkeimpiä matkailunähtävyyksiä. Paikallisille asukkaille kansallispuisto on merkittävä porolaidun ja virkistysalue.</p>					
Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Pyhä-Luosto	FI1300908	632 - SPA-alue	luonnonsuojelulaki	14 341,10	100,0
Luosto	FI1301713	634 - SAC-alue	luonnonsuojelulaki	8 093,44	100,0
Pyhätunturin kansallispuisto	FI1300901	634 - SAC-alue	luonnonsuojelulaki	4 334,65	100,0

Suunnittelualueen maankäyttö					
Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi		Perustamis-ajankohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Pyhä–Luoston kansallispuisto	202- Kansallispuisto		2005	14 402,47	
Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue(ha)	Lisätietoja		
999- Muut alueet	1	57,40	Suunnittelualueen pinta-alaan sisältyy 57,4 ha rajausvirheistä johtuvaa pinta-ala.		

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Nimi	Tyyppi	Lisätietoja
Luosto IBA 011	Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA)	Lisäksi Suomen tärkeä lintualue FINIBA 920252 Luosto–Pyhätunturi

Saamelaisten kotiseutualueet	
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella	
Ei ollenkaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava			
Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pohjois-Lapin maakuntakaava (Sodankylä)	2008	22	Suunnittelualue SL: Luonnonsuojelualue. Alueen länsi- ja itäpuolella RM: Matkailupalvelujen alue. Alueen etelä- ja pohjoispuolella MU: Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen länsipuolella M: Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alueen halki st: seututie. Alueen sisällä: Ulkoilureitti-karttamerkki. Alueen halki ja sivuten: Moottorikelkkailureitti-karttamerkki.
Itä-Lapin maakuntakaava (Kemi-järvi, Pelkosenniemi)	2004	78	Suunnittelualue S: Suojelualue. Alueen etelä- ja lounaispuolella MU: Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen koillispuolella: RM: Matkailupalvelujen alue. Alueen sisällä EK: Kaivosalue (Lampivaaran ametistikaivos). Alueen sisällä: SM: Muinaismuistoalue (Uhriharju ja Pyhäkasteenlampi). Aluetta sivuaa st: seututie. Alueen sisällä: Ulkoilureitti-karttamerkki. Alueen halki ja sivuten: Moottorikelkkailureitti-karttamerkki.

Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen			
Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Lapin luonnonvarasuunnitelma 2006-2015 ja välitarkastus 2011 (8.11.2010)	2006	100	Pyhä–Luoston kansallispuiston perustaminen. Pyhä–Luoston alue matkailun painopistealueena. Palojatkomosuunnitelma määritetty tehtäväksi.

Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita

Pyhä-Luoston alue sijoittuu Keski-Lappiin. Alueella on suojelualueverkosto, joka koostuu soidensuojelualueista ja vanhojen metsien suojeluohjelma-alueista. Pyhä-Luoston itäpuolella sijaitsee soidensuojelualueita (Luiron suot, Kilpiaapa, Kemihaaran suot ja Rateaapa). Pohjoispuolella sijaitsevat vanhojen metsien suojelualueet (Ellitsan alueet) sekä soidensuojelualueet (Leviäaapa-Sammalaapa). Myös länsipuolella soidensuojelualueet ja vanhat metsät muodostavat suojelualueverkoston jatkumoa (Vitsavaaranaapa, Suikeloapa, Loviaapa, Vuorsojärvi). Pyhä-Luoston eteläpuolella sijaitsevat soidensuojelualueet (Haikara-aapa-Vitsikkoapa, Javarustunturin suot).

Perustietojen yhteenveto

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

Pääpiirteittäin

Lisätietoja

Pyhä-Luoston alueen lajistoa on selvitetty jonkin verran edellisen HKS:n laatimisen jälkeen useassa lajiryhmässä. Petolintujen pesiä on haettu ja haetaan jatkuvasti. Paloatkumo- ja soiden ennallistamissuunnitelmat on laadittu ja toteutettu. Porojen lisäruokinnan ohjaamisesta sovitaan parhaillaan paliskuntien ja Metsähallituksen kesken keskitetysti koko poronhoitoalueella. Sopimukset ohjelmanpalveluyrittäjien kanssa: On tehty ja tehdään. Keropirtti on peruskorjattu. Valvontatupa Uutun ja Yli-Luoston autiotuvan rakenteen palauttaminen: Pientä kunnostamista on tehty. Kestävän luontomatkaailun suunnitelma on osa toimintatapaa. Tiaislaavun ja Porolaavun välille on tehty pitkokset. Geologian esittelyä Pyhätunturin luontopolulle on tehty. Liikuntaesteisten palveluja on parannettu, esim. Naava ja Lampivaara. Tunturiaavan luontopolun taulut on uusittu. Karhunjuomalammen lenkille uudet kohdeopasteet on tehty. Huttujärven suunnitelmat on toteutettu tarpeiden mukaisesti.

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeleohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluku II).

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädös, suojeleohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Pyhä-Luoston kansallispuisto	Kansallispuisto	Laki Pyhä-Luoston kansallispuistosta (76/2005)	Pyhä-Luoston kansallispuisto on perustettu Keski-Lapin edustavimman tunturijakson sekä tähän liittyvien luonnontilaisina ja erämaisina säilyneiden metsä- ja suoalueiden ja niillä esiintyvien eliölajien suojelemiseksi sekä retkeilyä, tutkimusta ja opetusta varten.

Yhteenveto

Pyhä-Luoston kansallispuisto sisältää kolme erillistä mutta osittain päällekkäistä Natura-aluetta.

Hoito- ja käyttösuunnitelman avulla toteutetaan kansallispuiston perustamislaisissa asetetut tavoitteet ja sovitetaan alueen käyttö asutusten asettamiin rajoihin.

3 Eloton luonto: vesistöt ja geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualan geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.
Vesistöt	
Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)	
<p>Pyhä–Luoston kansallispuisto kuuluu Kemijoen päävesistöalueeseen ja sen sivujokien Kitisen ja Raudanjoen alueisiin. Vedet jakautuvat valuma-alueisiin seuraavasti:</p> <p>Raudanjoen alue</p> <ul style="list-style-type: none">• Vaiskonjoen valuma-alue <p>Kitisen alue</p> <ul style="list-style-type: none">• Luostonojan valuma-alue <p>Kemijoen keskiosan alue</p> <ul style="list-style-type: none">• Pyhäjoen valuma-alue• Vuostimonjoen valuma-alue• Pyhäjärven valuma-alue• Siurunjoen valuma-alue. <p>Alueella on hyvin vähän vesistöjä, kaikkiaan vain 40 hehtaaria eli 0,3 % kansallispuiston pinta-alasta. Kansallispuiston vesistöt ovat lähinnä pieniä jokia ja puroja, joista monet saavat alkunsa tunturien juurella sijaitsevista lukuisista lähteistä. Huomattavimmat virtavedet ovat Pyhäjoki ja Siurunjoki, joiden latvaosat kuuluvat kansallispuistoon. Pyhäjoen ekologinen tila on luokiteltu erinomaiseksi ja Siurunjoen hyväksi. Muut virtavedet, Pyhänlatvaaja, Ylijoenlatva ja Mustalamminoja, ovat puroja. Pienikokoisia, 3–11 hehtaarin kokoisia järviä on neljä (Pyhälampi, Tunturilampi ja kaksi Mustalampea).</p>	
Kuvaus alueen pohjavesistä	
<p>Pyhä–Luoston kansallispuiston alueella on yhteensä kuusi pohjaveden muodostumisaluetta. Yksi alue, Messukallion alue Pyhätunturin pohjoispuolella, on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi (luokka I). Vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (luokka II) on kolme ja muita pohjavesialueita (luokka III) kaksi. Alueen pohjavedet ovat hyvässä kunnossa.</p>	
Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)	
-	
Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)	
<p>Pilkkiminen ja onkiminen on luonnonsuojelulain mukaan sallittua kansallispuistossa ja muu kalastus kalastuslain mukaisesti. Kansallispuistoa ei varsinaisesti markkinoida virkistyskalastuskohteena, ja kalastaminen alueen vesillä on satunnaista. Rykimäkerossa ja Huttujärvellä on talousvesikaivot, joiden veden laatua tarkkaillaan säännöllisesti.</p>	

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta	
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä	1,8	☐	VPD:n mukainen suojelualuerekisterikohde
Järvet p-ala	29,81	0,2	Tyydyttävä	0,0	☒	Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	10,06	0,1	Välttävä/huono	0,0	☐	Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	98,2	☐	Säännöstelty vesistö

Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Pyhä–Luoston maisemaa hallitsee 35 km:n mittainen tunturijono, jonka korkeimmat huiput ovat Ukko-Luosto (514 m) ja Noitatunturi (539 m). Tunturijakso on jäännös maailman vanhimpiin kuuluvista vuoristoista. Se rakentuu noin 2 miljardia vuotta vanhoista metamorfisista kivilajeista, konglomeraateista ja kvartsiiteista, jotka ovat jääneet jäljelle, kun vanhan vuoriston pehmeämmät kiviainekset ovat rapautuneet pois. Kvartsiiteissa on usein nähtävissä kauniita aaltopintoja muistona muinaismeren aalloista. Pyhä–Luostolla tavataan myös kvartsiitin violettiä värimuunnosta eli ametistia. Ametistia louhitaan kansallispuiston alueella Lampivaaran kaivospiirissä, ja kaivos on suosittu matkailukohde. Tunturijaksoa pilkkovat lukuisat kallioperän liikunnoissa syntyneet kurut, joista jääkauden sulamisvirrat ovat temmanneet irtonaisten kiviaineksen mukaansa. Kuruista mahtavin, 220 metrin syvyinen Isokuru Kultakeron ja Ukonhatun välissä, on Suomen syvin kuru.

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)

Pyhä–Luoston yleisin maalaji on moreeni. Se syntyi jääkauden aikaan jäätikön murskaamasta kiviaineksesta, johon sekoittui ennen jäätiköitymistä syntyneitä maa-aineksia. Tuntureilta moreeni usein puuttuu, ja siellä kallion pinta on näkyvässä. Mannerjäätikön sulaessa sen pohjalle syntyi sulamisvesitunneleita, joihin kerrostuneista sorasta ja hiekasta muodostui harjuselänteitä. Näitä harjualueita tavataan mm. Luoston koillispuolella, Kultakeron kaakkoispuolella ja Pyhäjärven ympäristössä. Muita jääkauden synnyttämiä pinnanmuotoja Pyhä–Luostolla ovat mm. sulavien jäälohkareiden aikaansaamat supat ja sulamisvesien muodostamat, jäätikön reunan suuntaiset lieveuomat. Jatkuvasti maanpintaa muokkaavista prosesseista tärkeimpiä on rapautuminen, jonka aikaansaamat rakkakivikot ja vyörykeilat eli talukset ovat selvästi nähtävissä tuntureiden rinteillä. Kylmillä ylärinteillä moreenimaan routiminen saa aikaan erilaisia kuviomaita, kuten kivirenkaita ja vuotomaita. Eloperäisistä maalajeista tärkein on soihin jääkauden jälkeen kerrostunut turve, jonka paksuus on alueen apasoilla yleensä muutamia metrejä.

Muuta

- Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
- Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Sisältö	Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Arvioitu pinta-ala (ha)	Kokonais-pinta-ala (ha)	Edustavuus		Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
					Luokka	Syy	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
3140 - Kalkkilammet ja järvet		4,15	0,00	4,15	B	Lajiston poikkeavuus	0,00	0,0	4,15	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		13,98	0,00	13,98	B	Esiintymän koko tai muoto	10,96	78,4	0,00	0,0	3,01	21,6	0,00	0,0
3210 - Luonnontilaiset jokireitit		12,20	7,00	19,20	A	Ei alentavia tekijöitä	12,20	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
3260 - Pikkujoet ja purot		20,98	0,00	20,98	A	Ei alentavia tekijöitä	19,41	92,5	1,20	5,7	0,37	1,8	0,00	0,0
4060 - Tunturikankaat		16,34	0,00	16,34	B	Kasvillisuustyyppien / habitaattien poikkeavuus	0,00	0,0	16,34	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0
7110 - Keidassuot	P	96,10	0,00	96,10	B	Esiintymän koko tai muoto	27,20	28,3	39,63	41,2	29,27	30,5	0,00	0,0
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		32,95	0,00	32,95	A	Ei alentavia tekijöitä	21,42	65,0	11,53	35,0	0,00	0,0	0,00	0,0
7160 - Lähteet ja lähdesuot		1,32	0,00	1,32	A	Ei alentavia tekijöitä	0,74	55,9	0,55	41,6	0,03	2,5	0,00	0,0
7220 - Huurresammallähteet	P	0,23	0,10	0,33	A	Ei alentavia tekijöitä	0,14	63,5	0,08	33,6	0,01	2,9	0,00	0,0
7230 - Letot		318,64	0,00	318,64	A	Ei alentavia tekijöitä	169,31	53,1	121,63	38,2	27,70	8,7	0,00	0,0
7310 - Aapasuot	P	3 860,06	0,00	3 860,06	A	Ei alentavia tekijöitä	2948,82	76,4	576,40	14,9	334,83	8,7	0,00	0,0
8110 - Tuntureiden vyörysorai- kot ja -lohkareikot		0,60	0,00	0,60	B	Esiintymän koko tai muoto	0,60	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
8220 - Silikaattikalliot		82,80	0,00	82,80	B	Kasvillisuustyyppien / habitaattien poikkeavuus	36,82	44,5	45,65	55,1	0,33	0,4	0,00	0,0
9010 - Luonnonmetsät	P	7419,59	0,00	7419,59	A	Ei alentavia tekijöitä	5205,69	70,2	1614,79	21,8	599,10	8,1	0,00	0,0
9040 - Tunturikoivikot		46,09	0,00	46,09	B	Kasvillisuustyyppien / habitaattien poikkeavuus	17,92	38,9	21,14	45,9	7,03	15,3	0,00	0,0
9050 - Lehdot		62,20	0,00	62,20	A	Ei alentavia tekijöitä	57,69	92,8	3,84	6,2	0,67	1,1	0,00	0,0

9060 - Harjumetsät		13,81	0,00	13,81	B	Kasvillisuustyyppien / habitaattien poikkeavuus	0,00	0,0	0,00	0,0	13,81	100,0	0,00	0,0
9080 - Metsäluhdat	P	1,13	0,00	1,13	B	Esiintymän koko tai muoto	0,00	0,0	1,13	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0
91D0 - Puustoiset suot	P	1 299,30	0,00	1 299,30	A	Ei alentavia tekijöitä	734,09	56,5	468,41	36,1	95,03	7,3	1,77	0,1
91E0 - Tulvametsät	P	3,10	0,00	3,10	A	Ei alentavia tekijöitä	3,10	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0

Luontotyyppi	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu [luonnontila]		Yleis- arviointi	Suojelutaso ja kehityssuunta Suomessa	Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Suojelutavoite	Toimenpidetarve	Arvioijat	Arviointi- ajankohta
		Luokka	Syy							
3140 - Kalkkilammet ja järvet	C			C	U1+		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet	C			C	U1+		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
3210 - Luonnontilaiset jokireitit	C			C	U1=		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
3260 - Pikkujoet ja purot	C			C	U2+		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	09.09.2016
4060 - Tunturikankaat	C			C	U1=		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	09.09.2016
7110 - Keidassuot	C			C	U2-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot	C			C	U1-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
7160 - Lähteet ja lähdesuot	C			B	U2+		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
7220 - Huurresammallähteet	C			B	U1=		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
7230 - Letot	A			B	U1-	Naturan kes- keinen suoje- luperuste	Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
7310 - Aapasuot	C			A	U1-	Naturan kes- keinen suoje- luperuste	Tila paranee	Edellyttää toimenpiteitä	Pääkkö Elisa	16.09.2016
8110 - Tuntureiden vyörysorai- kot ja -lohkareikot	C			C	FV		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
8220 - Silikaattikalliot	C			C	FV		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
9010 - Luonnonmetsät	C			A	U1=	Naturan kes- keinen suoje- luperuste	Tila paranee	Edellyttää toimenpiteitä	Pääkkö Elisa	16.09.2016
9040 - Tunturikoivikot	C			B	U1=		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
9050 - Lehdot	C			B	U1=		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016

9060 - Harjumetsät	C			C	U2-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
9080 - Metsäluhdat	C			C	U2-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
91D0 - Puustoiset suot	C			B	U1-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016
91E0 - Tulvametsät	C			B	U2-		Nykytila säilyy	Ei toimenpidetarpeita	Pääkkö Elisa	16.09.2016

Koko Natura-alueita koskevat pinta-ala tiedot		Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-ala tiedot	
Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	12 199,87	Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	12 194,88
Muut luontotyypit yhteensä (ha)	2 260,00	Muut luontotyypit yhteensä (ha)	2 204,21
Yhteensä (ha)	14 459,87	Inventoimaton alue (ha)	60,78
Direktiiviluontotyyppien osuus (%)	84,7		

Lisätietoja

Luosto: luontotyyppi-inventointi tehty v. 1999 Ylä-Lapin biotooppikartoituksessa (LUOTI-aineisto) pääosin ilmakuvatulkinnalla. Ylä-Lapin biotooppikartoituksessa ei inventoitu Natura-luontotyyppiä, vaan ne johdettiin myöhemmin aineistoon muiden tietojen perusteella ja kaikille kuviolle annettiin edustavuus ja luonnontila-arvoksi Erinomainen. Pyhätunturi: Luontotyyppi-inventointi tehty v. 2002, maastoinventointi ja ilmakuvatulkinta. Muut luontotyypit pääosin rakkakivikoita, lisäksi aiemmin metsätalouden piirissä olleita kivennäismaita.

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Pyhätunturi ja Luosto muodostavat yhdessä Suomen eteläisimmän suurtunturialueen. Tunturialueet ovat pääosin rakkakivikkoja, joten varsinaisia tunturiluontotyyppiä (tunturikankaat, tunturikoivikot) on vähän. Tunturialueiden ympärillä on laajoja luonnonmetsiä, joissa on runsaasti lahoppua ja rikas kääpärajisto. Alueeseen kuuluu laajoja ja yhtenäisiä aapasoiita, Pyhätunturin alueella niihin sisältyy myös laajasti arvokkaita lettosoiita.

Selitykset

Edustavuus	A = A - Erinomainen edustavuus, B = B - Hyvä edustavuus, C = C - Merkittävä edustavuus, D = D - Merkityksetön edustavuus
Suhteellinen pinta-ala	A = A - $100 \geq p > 15 \%$, B = B - $15 \geq p > 2 \%$, C = C - $2 \geq p > 0 \%$
Suojelu [luonnontila]	A = A - Erinomainen suojelu, B = B - Hyvä suojelu, C = C - Kohtalainen suojelu
Suojelutaso ja kehityssuunta Suomessa	FV = FV suotuisa, U1+ = U1+ epäsuotuisa-riittämätön, paraneva, U1= = U1= epäsuotuisa-riittämätön, vakaa, U1- = U1- epäsuotuisa-riittämätön, heikkenevä, U1x = U1x epäsuotuisa-riittämätön, tuntematon kehityssuunta, U2+ = U2+ epäsuotuisa-huono, paraneva, U2= = U2= epäsuotuisa-huono, vakaa, U2- = U2- epäsuotuisa-huono, heikkenevä, U2x = U2x epäsuotuisa-huono, tuntematon kehityssuunta, XX = XX tuntematon suojelutaso, -- = -- ei arvioitu (ko. luonnonmaantieteellisellä alueella)
Yleisarviointi	A = A - Erittäin tärkeä, B = B - Hyvin tärkeä, C = C - Merkittävä, - = - Ei arvioitu/tiedossa

5 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.
Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	6
Muut uhanalaiset lajit	40
Silmälläpidettävät lajit	72
Alueellisesti uhanalaiset lajit	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	8
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	40
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	6
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	0
Lajistotietoa	

6 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.

Alueen kuvaus, maisema

Pyhä–Luoston kansallispuisto kuuluu Peräpohjolan–Lapin maisemamaakuntaan, Peräpohjolan vaara- ja koskiseutuun ja Pyhätunturin tunturijonon maisemaosa-alueeseen. Pyhätunturin maisemia on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, joka vahvistetaan v. 2016. Alueen maisemaa hallitsee Pyhätunturin ja Luostotuntureiden tunturijono, joka erottuu selvästi tasaisesta ympäristöstään. Tuntureiden alarinteillä kasvaa mäntymetsää, ja alempana on laajoja aapasoita. (6/2, 6/3)

Alueen kuvaus, rakennusperintö ja arkeologia

Pyhä–Luoston kansallispuistossa on kulttuurihistoriallisesti arvokas Keropirtti, jonka Kemijärven Matkailuyhdistys rakennutti v. 1954 matkailumajaksi. Keropirtin rakentaminen liittyy Lapin matkailun nousuun toisen maailmansodan jälkeisenä aikana. Kohdetta ei ole suojeltu.

Alueen arkeologisia kohteita on inventoitu viimeksi v. 2011. Inventoinnissa dokumentoitiin 3 muinaisjäännöstä ja 11 muuta arkeologista kohdetta. Muinaisjäännöksiä ovat Uhriharju ja Pyhänkasteenlampi, Karhunjuomalammen asuinpaikka sekä Pyhätunturin luola. Alueelta on kartoitettu myös 6 savottakämpän jäännöstä, 3 heinäsuovan jäännöstä sekä niitypadon ja Kerkelän louhoksen jäännökset. Kohteet ovat pääosin hyvässä ja keskinkertaisessa kunnossa. Karhunjuomalammen asuinpaikka on huonokuntoinen retkeilykäytöstä johtuvan maaperän kulumisen vuoksi. Arkeologiset kohteet eivät juuri kerro alueen esihistoriallisesta maankäytöstä Karhunjuomalammen kivi- tai varhaismetallikautista asuinpaikkaa lukuun ottamatta. Alueella on kuitenkin metsästetty, kalastettu ja kerätty luonnontuotteita esihistorialliselta ajalta lähtien. Historiallisella ajalla Pyhä–Luoston alue sijaitsi Sodankylän lapinkylässä, ja Kemin Lapin eteläraja kulki Pyhätunturin kautta. Perimätiedon mukaan Uhriharju ja Pyhänkasteenlampi ovat saamelaiden uhripaikkoja. Tarinan mukaan pappi Esaias Mansueti Fellman joukkokastoi alueen saamelaiset Pyhänkasteenlammissa 1600-luvulla. Myös muualla kansallispuiston paikannimistössä on viittauksia pyhiin paikkoihin. Suurin osa alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä liittyy 1900-luvun maankäyttöön – metsä- ja niitytalouteen. Nykyisen kansallispuiston alueen eteläosien hakkuut aloitettiin vuosina 1890–1920 ja Luoston ja Lampivaaran alueen hakkuut 1930-luvulla. Kansallispuiston savottakämppien jäännökset lienevät näiltä ajoilta. Luonnonniittyjä hyödynnettiin niittämällä niiltä heinää karjan ravinnoksi. Alueella on kokeiltu myös kullankaivua Henry Kerkelän toimesta 1900-luvun alussa. (6/1, 6/4, 6/5)

Kohteet

Maisema

Luokka	kpl	Nimi
3 - Valtakunnallisesti merkittävä maisema	1	Pyhätunturin maisemat (ehdotettu)

Rakennusperintö

Luokka	kpl	Nimi
10 - Asuinpaikat	1	Lomakämpät

Muut arkeologiset kohteet		
Luokka	kpl	Nimi
20 - Arkeologiset asuinpaikat	6	Savottakämpät
29 - Arkeologiset muut	1	Niittypadot
Arkeologiset kohteet, muinaisjäännösrekisteri		
Luokka	kpl	Nimi
30 - Muinaismuisto asuinpaikat	2	Esihistorialliset asuinpaikat
31- Muinaismuisto kulttipaikat	1	Kulttipaikat
Maisema, lisätietoja		
Rakennusperintö, lisätietoja		
Arkeologia, lisätietoja		
Paikalliskulttuuri		
<p>Kansallispuiston paikannimistössä on runsaasti viittauksia alueen aikaisempaan maankäyttöön, mm. pyhiin paikkoihin ja peuranmetsästyksen. Alueelta tunnetaan myös paikkoihin ja paikallisiin ihmisiin liittyvää kertomaperinnettä (mm. Huttu-Ukko). Kansallispuiston alue on edelleen tärkeä paikalliselle poronhoidolle ja eräkulttuurille. Myös matkailuelinkeinolla on alueella pitkät juuret, sillä Pyhätunturi on ollut tunnettu matkailukohde jo 1900-luvun alusta lähtien. Alueen luonnonsuojelun historia ulottuu vuoteen 1938, jolloin perustettiin Pyhätunturin kansallispuisto.</p>		
Saamelaiskulttuuri		

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelun alueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyvyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
Toimintaympäristön kuvaus	
<p>Kansallispuisto sijaitsee keskivahvalla Pyhä–Luoston matkailualueella ja on helposti saavutettava päiväkäyntikohde. Puiston tavoitteena on ottaa toiminnassaan huomioon mm. saavutettavuus, kansainvälistyvä matkailualue, väestön ikääntyminen, digitalisaatio ja hyvinvointipalvelujen kehittyminen. Pyhä–Luoston matkailualueen sesongit painottuvat talveen ja syksyyn, mutta tavoitteena on ympärivuotinen matkailu. Kesän tapahtumat ja aktiviteettien kehittäminen ovat lisänneet kesämatkailun suosiota.</p>	
Vetovoima ja merkitys	
<p>Kansallispuiston vetovoimatekijöitä ovat kauniit maisemat, hyvä saavutettavuus, monipuolinen ja helppo reitistö sekä laaja palveluvarustus. Alueelle suuntautuva retkeily ja luontomatkailun ohjelmapalvelutoiminta lähtevät lähes kokonaisuudessaan Pyhän ja Luoston matkailukeskuksista. Suunnittelun alue on merkittävä vetovoimatekijä matkailualueen yritysten toiminnan kannalta. Kansallispuiston kävijät käyttävät matkailualueen palveluja ja jättävät euroja majoituspalveluihin, ruokakauppoihin ja elämysretkiä tarjoaville yrityksille. Näin paikallistulo-vaikutukset ja työpaikat kohdistuvat yksityissektoriin. Paikallistaloudelliset vaikutukset kuvaavat kävijöiden rahankäyttöä kohteeseen ja lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä työpaikkoja vuositasona. Pyhä–Luoston kansallispuiston kokonaistulo-vaikutukset ovat 10 285 362 € ja kokonaistyöllisyysvaikutus on 103 htv. Kansallispuiston minimimerkitys paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana saadaan puiston ollessa matkan tärkein kohde. Silloin tulo-vaikutus on 6,6 milj. € ja työllisyysvaikutukset noin 66 henkilötyövuotta.</p> <p>Suunnittelun alueen merkitys terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on huomattava. Kävijöiden kokemusten mukaan käynnit kansallispuistossa ovat lisänneet sekä fyysistä, psyykkistä että sosiaalista hyvinvointia. Saatua terveyshyötyä arvostetaan korkealle ja kansallispuistossa käyntien koetaan lisäävän pitkän ajan hyvinvointia. Helpot ja hyvin hoidetut reitit varmistavat myös huonokuntoisten pääsyn luontoon sekä edistävät kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Käyntimääriltään Pyhä–Luoston kansallispuisto on Suomen kuudenneksi vilkkain. Sen kävijät ovat useimmiten kotimaisia matkailijoita, joille kansallispuisto on matkan tärkein kohde. Myös ulkomaisia matkailijoita käy paljon. Heille kansallispuiston puhdas luonto tarjoaa elämyksiä ja luonnonrauhaa. Kansallispuiston palvelut luovat hyvinvointia, ehkäisevät ennalta sairauksien syntyä ja edistävät aktiivista elämäntapaa.</p>	

Kävijälaskentatiedot		Kävijälaskentakohteet		
Vuosi	Käyntimäärä	Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)
2011	118 515	34462	Pyhä–Luoston kansallispuisto	100
2012	109 446			
2013	105 518			
2014	101 611			
2015	115 080			

Lisätietoja Vuosina 2010–2015 on toimitettu polttopuuta keskimäärin 110 pm3/vuosi. Sekajättemäärä on vuosien 2010–2015 yhteiskertymä. Alueelliset kunnan ylläpitämät jätepiesteeet ovat retkeilijöiden käytössä. Kansallispuisto noudattaa roskatonta retkeilyä, minkä vuoksi jätettä kertyy hyvin vähän.

Paikallistaloudelliset vaikutukset			
Vuosi	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulovaikutus (milj. €)	Lisätietoja
2015	103	10,30	Paikallistaloudelliset vaikutukset kuvaavat kävijöiden rahankäyttöä kohteeseen ja lähialueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä työpaikkoja vuositasona.

Kävijätutkimus						
Kävijätutkimuksen nimi	Pyhä–Luoston kansallispuiston kävijätutkimus, 2015–2016				Vuosi	2016
Kävijätyytyväisyys		Matkailijöiden osuus		Viipymä		
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,280	Paikalliset kävijät (%)	6,5	Päiväkävijät (%)	83,0	
Tyytyväisyys palveluihin	4,080	Kotimaiset matkailijat (%)	85,0	Yöpyjät (%)	17,0	
Tyytyväisyys ympäristöön	4,320	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	8,5	Päiväkävijät (h)	4	
Odotusten täyttyminen	4,480			Yöpyjät (vrk)	2	
Häiriötekijöiden kokeminen	4,640			Kävijävuorokaudet	106 513	

Polttopuun käyttö ja jäte					
Vuosi	2015	Vuosi	2015		
Sekajäte (m3)	1	Polttopuu (m3)	132		

Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennus	Lkm	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
1 - Autiotupa	0	10					2	0	0	
3 - Päivätupa	0	30					4	0	0	Lampivaaran kahviorakennus laskettu tässä päivätuvaksi.
4 - Luontokeskus	0	200					1	0	0	Luontokeskus Naava
6 - Vuokratupa tai -kämppä	0	20					3	0	0	Kuukkelin vuokratuvassa kaksi osaa (5 + 5 hlöä)
Rakennelma	Lkm	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
7 - Laavu	0	77					12	0	0	
8 - Kota	0	43					3	0	0	
11 - Tulentekopaikka	0	24					2	0	0	

Reitti	Km	Esteetön (km)	Päälyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
1 - Kesäretkeilyreitti	101			101			Kansallispuiston ulkopuolella olevat Mh:n ylläpitämät kesäretkeilyreitit 11 km. Nämä reittisuudet sijoittuvat lähtöportin ja kansallispuiston rajan väliin. Osa reiteistä on päällekkäisiä, eli kulkevat samalla polkupohjalla.
2 - Luontopolku	21			21			Osa luontopoluista (2 kpl) kulkee samalla polkupohjalla kesäretkeilyreittien kanssa. 5,4 km on puiston ulkopuolella, mutta sijoittuu lähtöportin ja kansallispuiston rajan väliin.
3 - Pyöräilyreitti	52,40			52,40			Luoston pyöräilyreitti: 17,2 km (kansallispuiston alueella 12,05 km ja kansallispuiston ulkopuolella 5,15 km) Pyhä-Luoston maastopyöräilyreitti: 25,5 km (kansallispuiston alueella 22,35 km ja kansallispuiston ulkopuolella 3,15 km) Pyhän talvipyöräilyreitti: 9,7 km (kansallispuiston alueella 8 km ja kansallispuiston ulkopuolella 1,7 km)

							Näiden lisäksi talvipyöräreittinä käytetään Luoston lumikenkäreittiä (10 km)
4 - Talvireitit	172			21	151		Latu, vapaa hiihtotapa: 129,9 km. Kansallispuiston alueella 73,3 km ja kansallispuiston ulkopuolella 56,6 km Lumikenkäilyreitti: 13,9 km. Kansallispuiston alueella 13,7 km ja kansallispuiston ulkopuolella 0,2 km Muut talviretkelyreitit: 3 km. Kansallispuiston alueella 2,2 km ja kansallispuiston ulkopuolella 0,8 km HUOM! Talvipyöräilyreitit huomioitu pyöräilyreiteissä.
4 - Talvireitit							
6 - Moottorikelkkailureitit	18,40			3,10	15,30		Mh:n ylläpitämä on moottorikelkkaura (Huttujärveltä kansallispuiston läpi). Moottorikelkkareittiä (Revontulireitti) on kansallispuiston alueella yhteensä 15,3 km.
9 - Huoltoreitit							
10 - Muut reitit							

Matkailun yhteistyön kuvaus

Matkailun yhteistyö Pyhä–Luoston alueella on aktiivista ja yhteistä toimintaa on merkittävästi. Luontomatkailun ohjelmalvelutoiminnan pohjana ovat yritysten kanssa tehdyt yhteistyösopimukset. Yhteistyössä kumppaneiden kanssa tavoitetaan suuri joukko ihmisiä. Pyhä–Luoston matkailuyhdistys ja latuja ylläpitävä Pyhä-Luoston Vesi Oy ovat vuokralaisina luontokeskus Naavan tiloissa. Hotelli Luostontunturin aulassa on kansallispuiston näyttely. Kansallispuiston henkilökunta on mukana matkailuyhdistyksen toiminnassa mm. puistonjohtaja on hallituksen asiantuntijajäsen. Yhteistyötä tehdään myös markkinointi- ja tapahtumatoiminnassa. Kansallispuisto tuottaa ja kokoaa helpotajuuksia, viihdyttävää ja luotettavaa tietoa luonnosta ja siellä liikkumisesta asiakkaiden ja kumppaneiden käyttöön. Yhteistyöllä lisätään kansallispuiston tarjontaa ja näkyvyyttä.

Vuosi	2016	Yhteistyöyritysten lukumäärä	24	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palveleminen asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	
-------	------	------------------------------	----	---	--	---	--

Lisätietoja

Yhteistyöyritysten määrän oletetaan lisääntyvän.

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2012	63 297	Luontokeskus Naava	2013	4,2
2013	89 537			
2014	96 921			
2015	96 177			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2015	117 449	2015	3 848	0

Lisätietoja

Luontoon.fi-käynnit 2015:
 Pyhä-Luoston kansallispuiston sivuston katselumäärät 117 449 kertaa
 Pyhä-Luoston reitti (35 km) 32 213 kertaa
 Pyhä-Luoston Luontokeskus Naava 18 243 kertaa.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5- vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
1- Asiakaspalvelupisteet	1	0	0	1
2- Opastuspisteet	0	1	0	1
3- Luontoon.fi-sivut	0	9	8	17

4- Maasto-opasteet	23	30	29	82
5- Luontopolut	2	0	1	3
6- Esitteet ja muu painomateriaali	0	2	0	2
7- Sähköiset opastustuotteet	0	1	0	1
8- Luontomatkailusuunnitelma	☐	☐	☐	
9- Opastusviestintäsuunnitelma	☐	☐	☐	

Lisätietoja				
Luontomatkailusuunnitelmaa tai opastusviestintäsuunnitelmaa ei ole aivan tuossa muodossaan olemassa. Palvelutarjotin Pyhä-Luoston painopistealueelta on valmistumassa syksyn aikana, ja se toimii jatkossa aika pitkälle opastusviestinnän suunnittelun työkaluna.				

8 Erätalous

Vastuuprosessi	Erä			
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.			
Metsästys				
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä				
Kansallispuiston alue on ikiaikaista eränkätialuetta. Ennen porotalouden tuloa alueelle Sompion Lapin peura oli alueen merkittävin riistaeläin. 1900-luvun loppupuolella hirvi, metsähanhi ja metsäkanalinnut ovat alueen merkittävimpiä riistalajistoja.				
Arvio alueen riistakannasta				
Alueella on riistamaantieteellisen sijaintiinsa nähden keskimääräiset riistaeläinkannat.				
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐ Suuri	☐ Keskinkertainen	☒ Pieni
Tarkennus				
Metsästysoikeus on vain paikkakuntalaisilla.				
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja		
20 - Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	14 422,81	Koko kansallispuisto sijaitsee metsästyslain (615/1993) 8 §:ssä määritellyllä ns. kuntalaisen metsästysoikeuden alueella. Puiston perustamislaissa on määritelty metsästyskieltoalue osalle puiston aluetta.		
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja		
27 - Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset	11 274,47	Metsästys sallittu metsästyslain 8 §:n mukaisesti metsästyskieltoalueen ulkopuolisella alueella.		
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla				
-				

Kalastus			
Vesistön tila kalaston kannalta			
Alueen vähäiset vesistöt ovat lähes luonnontilaisia.			
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet			
Kansallispuiston vähäiset vesialueet ovat vähämerkityksisiä kalataloudelle.			
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä			
Ei toteutettuja hoitotoimia.			
Arvio kalastuspaineesta alueella	☐	Suuri	☐
			☒
			Pieni
Tarkennus			
Vähäisiin vesistöihin ei kohdistu kalastuskysyntää.			
Alueella on	☐	Ammattikalastusta	☐
			Kalastusopastustoimintaa
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus	☐	Kielletty	☐
			Sallittu osittain
Lisätieto			
Yleiskalastusoikeuteen perustuva kalastus on sallittu.			
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja	
11 - Metsähallituksen lupakalastusalueita	0,42	Vaelluskalapitoisten valtion vesien koski- ja virta-alueet kansallispuistossa sisältyvät Metsähallituksen valtakunnallisen vapaluvan piiriin.	
Kalasto			
Alueella luontaisesti esiintyvä lajisto, tiedossa ei ole vieraslajeja.			
Istutukset			
Ei tiedossa olevia kalaistutuksia.			

9 Tutkimus			
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella tehty tutkimus			
Pyhätunturin kansallispuisto oli vuoteen 2002 asti Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa. Laitoksen tutkimustoiminta keskittyi kuitenkin Pallas–Ounastunturin kansallispuistoon, ja Pyhätunturilla tutkimustoiminta oli vähäisempää. METLA julkaisi joitakin alueen matkailukäyttöön liittyviä tutkimuksia. Alueelle perustettiin 1970-, 1980- ja 1990-luvuilla myös lukuisia pysyviä seuranta-koealoja. Peurakeron kämppä rakennettiin vuonna 1988 tutkimus- ja valvontakäyttöön, mutta sen käyttö on ollut vähäistä.			
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys			
Monet Metsäntutkimuslaitoksen perustamat seurannat ovat yhä käynnissä, ja nykyisen Luonnonvarakeskuksen tutkijat jatkavat näiden koealojen seuranta osana laajempia tutkimushankkeita. Tutkimuskoealoilla seurataan myyräkantoja, luonnontilaisten metsien kehitystä ja metsänrajametsien kehitystä. Lähellä Pyhätunturin matkailukeskusta sijaitseva, Metsähallituksen omistuksessa oleva Keropirtti on vuokrattu Lapin yliopistolle tutkimus- ja opetuskäyttöön. Peurakeron vajaakäytöllä olevan kämpän käyttötapa harkitaan ja toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan. Metsähallitus myöntää alueelle harkintansa mukaan tutkimuslupia, mikäli tutkimus ei ole ristiriidassa alueen suojeluarvojen kanssa. Viime vuosina lupien kysyntä on ollut melko vähäistä; lupia on myönnetty mm. yksittäisille tutkijoille näytteiden ottoon sammalajiston tutkimista varten.			
Tutkimustahot			
Luonnonvarakeskus			
☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston	☒	Alueella on koealoja
		☒	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston
Lisätietoja			

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.
Marjastus ja sienestys	
Sallittu	
Lisätieto	
-	

Luontaiselinkeinot (muut, sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)
Kuvaus
-

Kaivostoiminta ja valtaukset kuvaus			
Ametistikaivospiiri Lampivaarassa.			
Kaivostyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Kaivoskivennäiset
1 - Kaivosalue / kaivospiiri	1	0,1	jalokivi
Muu käyttö	Kuvaus		

Metsätalous				
Yksityinen maa	Ei metsätaloutta			
Mt-käytössä (ha)	0,00	Raj. käytössä (ha)	0,00	
Rajoitusten kuvaus	-			
Metsähallitus alue	Ei metsätaloutta			
Mt-käytössä (ha)	0,00	Raj. käytössä (ha)	0,00	
Rajoitusten kuvaus	-			

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet			
Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Johdinalue	3	7,70	Johdinalue, sopimukset 924, 28870, 32033,
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	2	34,10	Käyttöoikeus, sopimukset 31613 (Sodankylän kunta, latu- ja retkireitit), 31455 (Lapin ELY-keskus, liikenneväylä)
Liike-/asuntoalue	3	10,30	Liikealue, sopimus 33067 (Lampivaaran kaivosalue ja kahvila), 22617 (Digita Pyhätunturi), 29397 (Telia-Sonera Pyhätunturi)
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	0,70	Matkailun yritystoiminta, sopimus 33071 (Lapin yliopisto, Keropirtti)
Poronhoitoon liittyvä alue	1	1,60	Poroalue, sopimus 33468 (Pyhä-Kallion paliskunta)
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	6	2,40	Oikeutetut: 583-406-10-1, 583-406-1-4, 583-406-1-5, 583-406-1-6, 583-406-1-7, 583-406-1-8.: Tieoikeus (Huttujärven tie) 10 m.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	0,10	Oikeutettu 583-403-2-200: Tieoikeus 6 m sivuaa kansallispuiston rajaa.

10B Poronhoito

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen poronhoidon tilanne

Poronhoidon nykytilan kuvaus

Kansallispuiston metsäinen osa on merkittävä talvilaidunnusalue Pyhä-Kallion paliskunnan poroille. Kansallispuiston eteläiset alavat suoalueet ovat vastaavasti tärkeitä kesälaidunnusalueita.

Kansallispuistoon sijoittuu kolme paliskunnan muodostamaa moottorikelkkauraa, joiden varteen paliskunta kuljettaa talvisin viikottain kuivaheinää ja säilörehua poroille. Talviruokinta voi herkillä luontokohteilla (esim. uhanalaisten kasvilajien esiintymät) aiheuttaa haittaa tallauksen, peittymisen ja vieraslajien leviämisen vuoksi. Metsähallitus ja Paliskuntain yhdistyksen välisessä sopimuksessa (v. 2013) todetaan, että em. toimijat sopivat yhdessä niistä suojelualueiden kohteista, joilla poroja ei tulisi ruokkia. Metsähallitus on tähän liittyen valmistellut paikkatietoaineiston, jonka esitleminen paliskunnille on aloitettu vuonna 2016.

Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan pinta-alasta suunnittelualueella (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Talvi- ja kesälaidunten kunto
Pyhä-Kallio	100,0	4,0	6500	kohtalainen
Rakenteet	Porokämpät 0	Erotusaitaukset 1	Muut rakenteet 2	

Saamelainen poronhoito

-

KESKEISET ARVOT JA UHAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat								
Vastuuprosessi		Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää						
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.						
Arvoluokka	Arvotyyppi	Arvon kuvaus	Uhkakuvaus	Uhkaluokka	Merkittävyys	Uhkan kesto	Kohdistuminen	Laajuus
Luontoarvot	1112 - Lintudirektiivin lajit	Alueella kattavasti vanhojen metsien, aapasoiden ja tuntureiden direktiivilinnustoa.	Virkistyskäytön ja uusien käyttömuotojen (esim. vapaalasku) lisääntymisen aiheuttama häirintä alueen tähän asti rauhallisina ja erämaisina säilyneissä osissa. Kohdistuu etenkin petolintuihin.	G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	25–50 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Liikkumisrajoitus pesintäajaksi.				
	1111 - Luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit	Tärkeä metsä- ja suoluontotyyppien suojelukohde. Muita erityisen arvokkaita luontotyyppijä kurujen ja puronvarsiin lehdot sekä tunturit. Keskeinen alue joidenkin luontodirektiivin kasvi- ja eläinlajien suojelun kannalta.	Retkeilijöiden määrän lisääntymisen aiheuttama eläinten häirintä	G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Aiempi/ nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	75–100 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Retkeilijöiden ohjaaminen.				
			Retkeilijöiden lisääntymisen ja uusien käyttömuotojen aiheuttama lisääntynyt eroosio/tallaus	G05.01 - Tallaaminen, kuluminen, liikkakäyttö	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Aiempi/ nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	< 25 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Reittien kestäväoiminen ja retkeilijöiden ohjaaminen.				

			Alue rajoittuu talouskäytössä oleviin alueisiin, joiden vesitalouteen kohdistuvat muutokset saattavat vaikuttaa myös HKS-alueen suo- ja vesiluontotyyppeihin. Alueella on ojitettuja soita, joiden ennallistaminen ei ole täysin onnistunut	J03.01 - Elinympäristön/luontotyyppin ominaispiirteiden heikkeneminen/häviäminen	Vähäinen merkitys/ vaikutus	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	< 25 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Edunvalvonta, ennallistaminen.				
	1116 - Eliöyhteisöt/ lajisto	Hyvin säilyneiden lahoppuujat-kumoiden ansiosta erittäin merkittävä kääväkälajisto. Arvokas sammal-, jäkälä- ja helttasienilajisto. Alueella useita lajeja, joilla on vain muutamia kasvupaikkoja koko maassa (mm. tuhatheltha, kanadankääpä, tunturikehräsammal, vuoripalmikkosammal).	Retkeilijöiden lisääntymisen ja uusien käyttömuotojen aiheuttama lisääntynyt eroosio/tallaus	G05.01 - Tallaaminen, kuluminen, liikakäyttö	Vähäinen merkitys/ vaikutus	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	< 25 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Retkeilijöiden ohjaaminen.				
Kulttuuriarvot	1121- Luonnon- ja kulttuurimaisemat	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: Pyhätunturin maisemat (ehdotettu).	Ei uhkia.					
				Mahd. vaikuttaa				
Virkistys- ja luontomatkailukäyttö	1152- Matkailun yritys-toiminta	Kauniiden maisemien, hyvän saavutettavuuden, monipuolisen ja helpon reitistön sekä laajan palveluvarustuksen vuoksi alue on keskeinen matkailun yritystoiminnalle. Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksilla on merkittävä arvo luontomatkailun kehittämisessä ja tuotteistamisessa. Kansallispuiston vetovoima lisää paikallistaloudellisia vaikutuksia palvelujen käytön ja syntyvien työpaikkojen myötä.	Kävijämäärän lisääntymisen tuoma ruuhkautumisen tunne kävijöille.	G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Tuleva käyttö	Sisäpuolella	< 25 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Ohjataan asiakkaita aktiivisesti myös vähemmällä käytöllä oleville kohteille.				
			Kävijämäärän lisääntymisen tuoma reittien kuluminen.	G05.01 - Tallaaminen, kuluminen, liikakäyttö	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	< 25 %
				Mahd. vaikuttaa				
				Reittien kestäväminen.				

	1151 - Luonnon ja kulttuuri- kohteiden virkistys- käyttö	Monimuotoinen luonto, veto- voimainen maisema tarinape- rinteiseen ja laadukkaat pal- velurakenteet tarjoavat mah- dollisuuden luontokokemuk- siin ja innostavat ihmisiä liik- kumaan vapaa-aikanaan. Puhtaalla ja monimuotoisella luonnolla on tärkeä merkitys kansanterveydelle ja talou- delle.	Kävijämäärän lisääntymisen tuoma ruuhkautumisen tunne kävijöille.	G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toi- minta	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Tuleva käyttö	Sisäpu- olella	< 25 %					
				Mahd. vaikuttaa									
				Ohjataan asiakkaita aktiivisesti myös vähemmällä käytöllä oleville kohteille.									
				G05.01 - Tallaaminen, kuluminen, liikkakäyttö	Kohtalainen merkitys/ vaikutus	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuo- lella	< 25 %					
									Mahd. vaikuttaa				
									Reittien kestäväminen.				
Luonnon- varojen käyttö	1161 - Erätalous	Alue on arvokas perinteisen eränkäynnin alue.	Ei uhkia.										
				Mahd. vaikuttaa									
	1162 - Po- ronhoito ja muut luon- taiselin- keinot	Kansallispuisto on tärkeä po- ronhoidon talvilaidunnusalue. Kansallispuisto on arvokas marjastusalue.	Ei uhkia.										
				Mahd. vaikuttaa									
Yhteenveto													

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Kuvaus
Alueen lajistoarvojen säilyttäminen	Eläimistön häirinnän estäminen etenkin syrjävyöhykkeellä	29 - Muu luonnonsuojelutyö	Talviaikaisen liikkumisen rajoittaminen Peurakeron alueella petolintujen pesimärauhan turvaamiseksi.
		33 - Laji-inventointi	Petolintujen pesäpaikkojen kartoittaminen.
	Kulumisen, tullaamisen ja eroosion aiheuttamien negatiivisten lajistovaikutusten estäminen	34 - Seuranta	Uhanalaisesiintymien seuranta ja laji-inventoinnit etenkin luonnonsuojelullisesti arvokkaimmilla paikoilla sekä retkeilyreittien ja taukopaikkojen läheisyydessä -> mahdolliset muutokset palveluvarustuksessa.
Metsien ja soiden rakenteen ja dynamiikan säilyttäminen mahdollisimman luonnontilaisina	Alueen ojitettujen soiden ennallistaminen.	11 - Suon ennallistaminen	Ennallistettujen soiden (Tunturiaapa, Siurunaavan S-osa) täydennyssuunnittelu ja toteutus.
	Palojatkumon ylläpito.	12 - Metsän ennallistaminen	Nykyisen palojatkumus suunnitelman toteuttaminen ja jatkosuunnitelman laatiminen.

Kehittämismahdollisuudet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide	Kuvaus
Terveys- ja hyvinvointivaikutusten edistäminen luontoliikunnan keinoin	Lumikenkä- ja kävelyreitistön lisääminen	64 - Luontomatkailun tuotekehitys	Lisätään lumikenkäily- ja kävelymahdollisuuksia.
	Luoston matkailukeskuksen ja kansallispuiston lähi-kohteiden välisen reitin selkiyttäminen ja parantaminen, sekä samalla lähireitin kehittäminen vetovoimaisemmaksi.	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Kehitetään Luoston matkailualueelta kansallispuistoon (Luoston portaille) johtavaa yhdysreittiä niin, että kansallispuistoon on nykyistä helpompi osata ja että reitti myös ilmeellään ja viestinnällään houkuttelee lähtemään kansallispuistoon. Parannetaan olemassa olevaa lähireitistöä sekä parannetaan viitoitusta ja opastusta. Rakennetaan revontulien/valoilmioiden katselupaikka. Ukko-Luoston puuportaat uudistetaan mahdollisesti kivi- ja murskerakenteilla.
	Pyhän matkailukeskuksen ja kansallispuiston välisen yhdysreitin kehittäminen selkeämmäksi ja houkuttelevammaksi	52 - Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Kehitetään Naavasta kansallispuistoon (Isokurunkankaan suunta) johtavaa reittiä luontopolkumaisemmaksi siten, että sitä pitkin on helppo osata kansallispuistoon. Polulle rakennetaan liikuntaa tukevia aktiviteetteja, jotka liikunnan ohessa antavat tietoa siitä, millaista liikkuminen kansallispuiston erilaisilla reiteillä ja olosuhteissa on.
	Pyhän matkailukeskuksen palveluranteiden kehittäminen.	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Isokurun reitin uudistaminen. Uhriharjun portaiden uudistaminen, mahdollisesti kivimateriaalia hyödyntäen.
	Pyöräilyreitistön laajentaminen	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Yhdistetään Luoston ja Pyhän pyöräilyreitistö, ylläpidetään suunnittelualueen pyöräilyreitistö.
	Ratsastusreitistön lisääminen	64 - Luontomatkailun tuotekehitys	Ratsastusreitin osoittaminen.
	Talvipyöräilyreitistön laajentaminen	60 - Virkistys- ja luontomatkailukäytön edistäminen	Lisätään talvipyöräilyreittejä.

Vaikutusten arviointi

Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta

Suunnitelman toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueen valintaperusteena oleviin luonnonarvoihin, eikä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista erillistä arviointia tarvitse tehdä.

Yhteenveto vaikutuksista ja vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelluilla toimenpiteillä on enimmäkseen positiivisia ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. Luonnonsuojelu toteuttaa ennallistamista soilla ja metsissä. Laji- ja luontotyyppitietoa kansallispuistosta lisätään. Luonnon virkistyskäyttö kestävästi reittejä, rakentaa hallitusti uusia retkeilyrakenteita ja opasteita tehden lisääntyvät asiakasmäärät mahdolliseksi luontoa kunnioittaen. Pyörällä ajava asiakas kohtaa perinteisesti jaloin liikkuvan matkailijan. Toimenpiteiden negatiivisia vaikutuksia pyritään estämään hyvällä hankesuunnittelulla ja -toteutuksella.

Suunnitelma ei heikennä Natura-suojeluperusteita suunnittelualueella.

Tavoite	Toimenpiteen kuvaus	Vaikutusten arviointi	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen vaik.	Riskien torjunta
Eläimistön häirinnän estäminen etenkin syrjävyöhykkeellä	Talviaikaisen liikkumisen rajoittaminen Peurakeron alueella petolintujen pesimärauhan turvaamiseksi.	Toimenpiteen ekologiset vaikutukset ovat positiiviset, kun alueen luonnonsuojellinen arvo lisääntyy lajiston pesimärauhan turvaamisella. Toimenpide edistää direktiivilajin suojelutason säilymistä suotuisana. Rajoitusalueella voi olla negatiivista sosiaalista ja taloudellista vaikutusta kevät- ja talviaikaisen virkistyskäytön estyessä; kansallispuisto on kuitenkin ensisijaisesti tarkoitettu luonnonsuojeluun, ja Natura-alueella tulee huomioida erityisesti suojeluperusteena olevat lajit.	x	x	x	Sosiaalista ja taloudellista negatiivista vaikutusta voidaan vähentää osoittamalla puiston alueelta muita kevättalven aikaisiin aktiviteetteihin, esim. vapaalaskuun soveltuvia alueita.
	Petolintujen pesäpaikkojen kartoittaminen.	Alueella on runsaasti virkistyskäyttöä, ja häiriöalttiiden petolintujen pesäpaikkojen sijainti on välttämätöntä tuntea lajiston suojelemiseksi. Toimenpiteen ekologinen vaikutus on selvästi positiivinen. Sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia saattaa teoriassa tulla, mikäli kartoitusten tulosten johdosta päädytään lajiston suojelemiseksi esim. muuttamaan palveluvarustusta. Vaikutus on todennäköisesti kuitenkin hyvin pieni.	x	x	x	Toimenpiteen toteuttaminen ei sisällä mainittavia riskejä.
Kulumisen, talleamisen ja eroosion aiheuttamien negatiivisten lajistovaikutusten estäminen	Uhanalaisesiintymien seuranta ja laji-inventoinnit etenkin luonnonsuojellisesti arvokkaimilla paikoilla sekä retkeilyreittien ja taukopaikkojen läheisyydessä -> mahdolliset muutokset palveluvarustuksessa.	Alueella on runsaasti virkistyskäyttöä, ja monien suosittujen reittien ja käyntikohteiden tuntumassa kasvaa uhanalaista lajistoa. Toimenpiteen ekologinen vaikutus on selvästi positiivinen, sillä esiintymien tilan tunteminen on edellytys niiden suojelemiselle. Sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia saattaa teoriassa tulla, mikäli kartoitusten tulosten johdosta päädytään lajiston suojelemiseksi esim. muuttamaan palveluvarustusta. Vaikutus on todennäköisesti kuitenkin hyvin pieni.	x	x	x	Ei mainittavia riskejä.

Alueen ojitettujen soiden ennallistaminen.	Ennallistettujen soiden (Tunturiaapa, Siurunaavan S-osa) täydennysuunnittelu ja toteutus.	Soiden ennallistamisen ekologinen vaikutus on selkeän positiivinen. Ennallistamisella pyritään suon vesitalouden palauttamiseen luonnontilaisen kaltaiseksi ja sitä kautta suolajiston elpymiseen. Toisaalta ennallistaminen saattaa aiheuttaa veden laadun muutoksia alapuolisissa vesistöissä, ja koneiden käyttöön liittyy aina esim. ölyvahinko- ja oppoamisriski. Ennallistamisen vaikutus virkistyskäyttöön voi olla negatiivinen, sillä ennallistettut suot ovat usein vaikeakulkuisia. Toisaalta ennallistettu suo voi olla virkistyskäyttäjien kannalta myös mielenkiintoinen käyntikohde.	x	x		Ennallistettavat alat sijaitsevat jo ennallistetuilla soilla ja ovat niin pieniä, että vaikutukset vesistöihin ovat minimaalisia. Koneisiin liittyvät riskit minimoidaan huolellisella suunnittelulla ja työnjohdolla. Erillisessä ennallistamissuunnitelmassa eritellään riskit ja niiden torjuminen. Toimenpiteistä tiedottaminen ehkäisee sosiaalisia haittavaikutuksia.
Palojatkumon ylläpito.	Nykyisen palojatkumosuunnitelman toteuttaminen ja jatkosuunnitelman laatiminen.	Palojatkumopolttojen ekologinen vaikutus on selvästi positiivinen. Polttot tuottavat elinympäristöjä palolajistolle, lisäävät kuolleeseen ja hiiltyneeseen puun määrää ja monipuolistavat metsärakennetta. Sosiaalinen vaikutus voi olla negatiivinen, sillä poltettujen alueiden maisema ja virkistyskäyttömahdollisuudet heikkenevät ainakin muutamiksi vuosiksi. Toisaalta poltettu metsä voi olla kävijöiden kannalta myös mielenkiintoinen ja vetovoimainen kohde.	x	x		Poltoon liittyy aina riskejä, kuten arvokkaan lajiston tuhoutuminen poltossa, koneiden aiheuttamat urat, mahdolliset öljyvahingot ja tulen leviäminen hallitsemattomasti. Riskit minimoidaan huolellisella suunnittelulla ja ennakkovalmisteluilla. Esim. nykyistä palojatkumosuunnitelmaa on edeltänyt potentiaalisten polttokohteiden kääpäkartoitus. Palojatkumopolttoista tehdään suunnitelma, jossa riskit ja niiden torjuminen on eritelty. Toimenpiteistä tiedottaminen ehkäisee sosiaalisia haittavaikutuksia.
Muut toimenpiteet	Peurakeron tutkimuskämpän tuleva käyttö harkitaan ja toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan.	Vaikutuksen arvioidaan erillisessä kämpän tulevaa käyttöä koskevassa suunnitelmassa.		x	x	
	Sisävesien inventointi, tiedon päivitys SAKTtiin.	Toimenpiteellä on positiivinen ekologinen vaikutus, sillä ajantasainen tieto luontotyypeistä on välttämätöntä, jotta niihin voidaan kohdentaa suojelutoimia.	x			Ei riskejä.
	Puutteellisesti tunnettujen eliöryhmien inventoinnit, mm. selkärangattomat ja sammalet.	Toimenpiteellä on positiivinen ekologinen vaikutus, sillä lajiston tunteminen on välttämätöntä, jotta siihen voidaan kohdentaa suojelutoimia.	x			Ei riskejä
	Pesimälinnuston seuranta ja suurpetoseuranta.	Toimenpiteellä on positiivinen ekologinen vaikutus, sillä lajiston tilan tunteminen on välttämätöntä, jotta siihen voidaan kohdentaa suojelutoimia.	x			Ei riskejä.

Direktiivikasvilajien ja muiden uhanalaisten kasvilajien esiintymätarkastukset.	Toimenpiteellä on positiivinen ekologinen vaikutus, sillä lajiston tilan tunteminen on välttämätöntä, jotta siihen voidaan kohdentaa suojelutoimia.	x			Ei riskejä.
Seurataan käyntikohteilla olevien arkeologisten kohteiden tilaa (esim. Karhunkuomalammen muinainen asuinpaikka) ja muutetaan tarvittaessa palvelurakenteita niiden suojelemiseksi.	Toimenpide vaikuttaa positiivisesti kulttuuriperinnön säilymiseen alueella. Sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia saattaa tulla, mikäli kartoitusten tulosten johdosta päädytään kulttuuriperinnön suojelemiseksi esim. muuttamaan palveluvarustusta.		x	x	Ei mainittavia riskejä. Jos palvelurakenteita joudutaan poistamaan, niitä osoitetaan tarpeen mukaan toisaalta tilalle.
Valmistaudutaan Luoston infopisteen mahdolliseen siirtämiseen Laplands Hotellin aulatilasta rakennettavaan Luoston liikekeskukseen.	Uudessa paikassa kansallispuiston infopiste on mahdollista saada nykyistä paremmin esille. Asiakkaat saavat paremmin tietoa kansallispuistosta.		x		
Kunnostetaan ja parannetaan maasto-opastusta Reila-hankkeen standardien mukaisesti, tärkeänä näkökulmana turvallisuus.	Taloudellinen: Hyvä maasto-opastus on vetovoimatekijä, joka lisää alueen käyttöä. Sosiaalinen: Hyvä maasto-opastus lisää kansallispuistossa liikkumista ja sen hyväksyttävyyttä. Ekologisuus: Hyvä maasto-opastus ohjaa kulkijoita suojaten arvokkaita luontokohteita.	x	x	x	Hyvä maasto-opastus luo turvallisuutta ja vähentää riskejä.
Rakennetaan Huttuloma-Huttujärvi-maisemaan yrittäjätukikohta.	Tukikohta mahdollistaa matkailuliiketoiminnan lisäämisen ja keskittämisen alueella. Matkailuyrittäjien asiakkaiden ja omatoimimatkailijoiden kohtaaminen vähenee erillisten palvelupisteiden myötä.		x	x	
Siirretään vanha rakennus päivätuvaksi Noitatunturille. Sääsuojan tarjoaminen kansallispuiston suositulle retkeilykohteelle. Vanha tupa purettu muutama vuosi sitten huonokuntoisuuden vuoksi.	Taloudellinen: ohjelmanpalveluyrityksille ja yksittäisille matkailijoille uusi käyntikohde kansallispuiston suosituilla nähtävyyksikohteella. Sosiaalinen: lisää kansallispuiston hyväksyttävyyttä.		x	x	Purkamisen ja siirto talviaikaan ympäristöriskien vähentämiseksi.
Kävijätutkimus toteutetaan vuosina 2021, 2026, 2031.	Kävijätutkimuksesta saadaan monipuolista tietoa alueen kehittämiseksi.	x	x	x	
Liitytään Dark Sky Park -verkostoon. Verkoston tavoitteena on turvata luonnon valoilmioit ja äänimaisemat. Tämä tukee myös kansallispuiston profilia.	Dark Sky Park -jäsenyys tukee kansallispuiston luonnonvalon säilymistä. Tämä lisää luonnon valoilmioihin liittyvää matkailua. Luonnonvalon säilyminen edesauttaa luonnon eläinten rytmien säilymistä luonnollisena.	x	x	x	

	Kehitetään, kunnostetaan, parannetaan ja tarvittaessa poistetaan palvelurakenteita ja reittejä.	Taloudellinen: Hyvä palveluvarustus tarjoaa uusia ohjelmalvelumahdollisuuksia matkailuyrityksille ja on vetovoimatekijä yksittäisille matkailijoille. Sosiaalinen: Hyvä palveluvarustus lisää kansallispuiston vetovoimaisuutta ja hyväksyttävyyttä. Ekologinen: Hyvä palveluvarustus ohjaa käyttöä samalla turvaten arvokasta luontoa.	x	x	x	Hyvä palveluvarustus luo turvallisuutta ja vähentää luonnossa liikkujan vahingoittumisen riskiä.
	Isokurun ja Peurakeron rajoitusalueiden merkitseminen maastoon.	Rajoitusalueiden luontoarvot turvataan. Isokurun alueella retkeilijöiden turvallisuus varmistetaan.	x	x		
	Kansallispuisto on osa erävalvonnan kohdealuetta.	Erävalvonta suorittaa tehtävänsä myös kansallispuistossa.		x		
Lumikenkä- ja kävelyreitistön lisääminen	Lisätään lumikenkäily- ja kävelymahdollisuuksia.	Taloudellinen: lisää matkailuyritysten ohjelmalvelutarjontaa ja matkailualueen kokonaiskäyttöastetta myös yksittäisten matkailijoiden toimesta. Sosiaalinen: lisää kansallispuiston hyväksyttävyyttä. Ekologinen: hyvä suunnittelu turvaa luontokohteiden säilymistä. Luonnon tuntemus ja arvostus lisääntyvät.	x	x	x	
Luoston matkailukeskuksen ja kansallispuiston lähikohteiden välisen reitin selkiyttäminen ja parantaminen sekä samalla lähireitin kehittäminen vetovoimaisemmaksi.	Kehitetään Luoston matkailualueelta kansallispuistoon (Luoston portaille) johtavaa yhdysreittiä niin, että kansallispuistoon on nykyistä helpompi osata ja että reitti myös ilmeellään ja viestinnällään houkuttelee lähemmäs kansallispuistoon. Parannetaan olemassa olevaa lähireitistöä sekä parannetaan viitoitusta ja opastusta. Rakennetaan revontulien/ valoilmioiden katselupaikka. Ukko-Luoston puuportaat uudistetaan mahdollisesti kivi- ja murskerakenteilla.	Asiakas löytää kansallispuiston aiempaa helpommin Luostolla. Luostolle syntyy uusi matkailun vetovoimatekijä revontulien katselupaikan myötä. Reittiopasteet ja uudet portaat ohjaavat kulkijat turvallisesti retkikohteisiin.	x	x	x	
Pyhän matkailukeskuksen ja kansallispuiston välisen yhdysreitin kehittäminen selkeämmäksi ja houkuttelevammaksi	Kehitetään Naavasta kansallispuistoon (Isokurunka-kan suunta) johtavaa reittiä luontopolkumaisemmaksi siten, että sitä pitkin on helppo osata kansallispuistoon. Polulle rakennetaan liikuntaa tukevia aktiviteetteja, jotka liikunnan ohessa antavat tietoa siitä, millaista liikkuminen	Asiakkaat löytävät kansallispuiston aiempaa helpommin.		x	x	

	kansallispuiston erilaisilla reiteillä ja olosuhteissa on.					
Pyhän matkailukeskuksen palveluranteiden kehittäminen.	Isokurun reitin uudistaminen. Uhriharjun portaiden uudistaminen, mahdollisesti kivi-materiaalia hyödyntäen.	Reittien kunnon parantaminen luo turvallisuutta matkailijoille ja suojaa kunnan luontoa. Korjaukset ovat kalliita mutta välttämättömiä.	x	x	x	
Pyöräilyreitistön laajentaminen	Yhdistetään Luoston ja Pyhän pyöräilyreistö, ylläpidetään suunnittelun alueen pyöräilyreitistö.	Taloudellinen vaikutus lisääntyy matkailupalveluyritysten uusien ohjelmapalvelutuotteiden myötä. Pyöräilyn suosio, kansallispuiston sosiaalinen hyväksyttävyyys, ekologinen (rakennetaan reitit, ettei muualla ajella). Luonnon tuntemus ja arvostus lisääntyvät.	x	x	x	Reittien suunnittelu siten, ettei kulttuuriperintöä tai luontoarvoja vaaranneta. Laaditaan pelisäännöt eri käyttäjien välille.
Ratsastusreitistön lisääminen	Ratsastusreitin osoittaminen.	Ratsastusmahdollisuus lisää matkailuyrittäjille liiketoimintamahdollisuuksia. Ratsastusreitti sijoitetaan olemassa olevalle tielle, jota muut käyttäjät käyttävät vain vähän.		x	x	
Talvipyöräilyreitistön laajentaminen	Lisätään talvipyöräilyreittejä.	Taloudellinen: lisää matkailuyrittäjien ohjelmapalvelutoimintaa ja koko matkailualueen käyttöastetta yksittäisten matkailijoiden toimesta. Sosiaalinen: lisää kansallispuiston hyväksyttävyyttä. Ekologinen: reitit suunnitellaan siten, ettei vaaranneta luontokohteita. Luonnon tuntemus ja arvostus lisääntyvät.	x	x	x	Hyvä reittien suunnittelu.

Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta: käytettävät mittarit, niiden nyky- ja tavoitearvot

Toimenpiteiden toteutumisen seuranta

Toimenpide	Mittari	Mittarin tarkennus	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
32 - Vedenalaisen luonnon inventointi	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Sisävesien luontotyyppi-inventointi			Sisävesien luontotyyppitiedot SAK-TI:ssa ovat ajan tasalla				2021
34 - Seuranta	Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos	Direktiivilajeja seurataan Metsähallituksen yleisen ohjeistuksen mukaan			Direktiivilajeista on ajantasaiset tiedot				2020
	Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos	Muita suojeltavia lajeja seurataan			Alueella ei ole vanhentuneita (yli 20 v. vanhoja) uhanalais-tietoja				2026
60 - Virkistys- ja luontomat-kailukäytön edistäminen	Kehittämishankkeiden lkm virkistyskäyttö (kpl)	Vanhan kämpän siirto Noitaturille päivätuvaksi	Ei päivätupaa Noitaturilla		Päivätupa käytössä Noitaturilla			kpl	2020
	Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Opastusrakenteiden parantaminen ja yhtenäistäminen	Opastusmateriaali on sekava ja puutteellinen		Opastusmateriaali on hyvä ja yhtenäinen				2020
	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Talvipyöräilyreittien lukumäärä	Muutamia reittejä		Talvipyöräilyreittien lukumäärä lisääntynyt			kpl	2017
64 - Luontomat-kailun tuotekehittely	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Valoilmöiden katselupaikka	Ei ole		On toiminnassa				2019
	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Lumikenkäreittien lukumäärä	Muutamia		Enemmän			kpl	2017
67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Palvelurakenteet pitkän aikavälin suunnitelmallisen kehittämisen, kunnossapidon ja huollon piirissä.	Ylläpidon suunnittelu on lyhytjänteistä		Ylläpidon suunnittelu on pitkäjänteistä				2020
	Palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (kpl)	Pyöräilyreitti Huttujärvi-Karhunjuomalampi.	Huttujärvi-Karhunjuomalampi-reitti ei käytössä.		Huttujärvi-Karhunjuomalampi-reitti käytössä.				2017

Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Isokurun reittirakenteet	Osittain huonokuntoinen		Uudistettu				2020
Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Uhriharjun portaat	Huonokuntoinen		Uudistettu				2020
Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Ukko-Luoston portaat	Puuportaat heikossa kunnossa		Portaat uudistettu				2020
Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Luostolta kansallispuistoon löytämisen helppous	Vaikea löytää		Helppo löytää				2018

Vaikuttavuuden seuranta								
Alueen lajistoarvojen säilyttäminen								
Mittari	Mittarin tarkennus	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Lajiston inventointitilanne (kuvaus)	Petolintujen pesäpaikkojen selvittäminen.			Petolintujen pesimäpaikoista alueella ajantasainen tieto				2022
Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)	Pesimätulos Peurakeron tulevalla rajoitusosalla.			Pesimätulos pysyy nykyisellään/paranee.				2022
Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla (kpl)	Uhanalaisesiintymien määrä ja populaatiokoot.			Uhanalaisesiintymien määrä ja populaatiokoot pysyvät vähintään nykyisellä tasolla.				2026
Metsien ja soiden rakenteen ja dynamiikan säilyttäminen mahdollisimman luonnontilaisina								
Mittari	Mittarin tarkennus	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Soiden ennallistamisen onnistuminen.			Kaikki alueen ojitetut suot on ennallistettu onnistuneesti.				2026
Terveys- ja hyvinvointivaikutusten edistäminen luontoliikunnan keinoin								
Mittari	Mittarin tarkennus	Nykytaso (teksti)	Nykytaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Käynnit suojelu- ja virkistysalueilla / vuosi (kpl)	Käyntimäärä suojelualueella		115 000		150 000		kpl	2025

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Suunnittelun alueen yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohdaksi asetetaan erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Keropirtti	1954 rakennettu matkailumaja ja piha-alue, hoidetaan kulttuuriarvot säilyttäen.		
	Ohje	Pinta-ala (ha):	0,70
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Lampivaara	Lampivaaran ametistikaivos, aluetta hoidetaan kulttuuriarvot säilyttäen.		
	Ohje	Pinta-ala (ha):	3,69
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Pyhä-Luosto	Vyöhykkeelle sijoittuu pääosa alueen retkeilykäytöstä ja sitä palvelevasta varustuksesta.		
	Ohje	Pinta-ala (ha):	5 444,12
	Kansallispuiston kävijöitä ohjataan reiteille opasteilla ja neuvonnalla. Kaupalliset ohjelmapalvelut ja järjestetyt tapahtumat ohjataan tälle vyöhykkeelle.		
		Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelun alueesta (%)	5 448,51 37,8
Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
-			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Pinta-ala (ha):	8 461,31
Pyhä-Luosto syrjävyöhyke	Vyöhyke säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena.		
	Ohje		
	Ei rakenneta uutta palveluvarustusta. Ei ohjata aktiivisesti retkeilijöitä. Liikkuminen sallittua jokamiehenoikeudella. Voidaan käyttää luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen sopiviin palveluihin.		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	8 461,31	58,7
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
-			

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaista. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan
Rajoitusvyöhykkeet	<p>Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: ”Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoitus päätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.”</p> <p>Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: ”Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävänä tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.”</p>

3- Rajoitusvyöhyke

Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Isokuru	01.01	31.12	114,58	<p>Ohje: Vyöhykkeellä liikkuminen on ympäri vuoden sallittu ainoastaan kurun pohjaa pitkin kulkevalla merkityllä reitillä.</p> <p>Tavoite: Säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot ja varmistaa retkeilijöiden turvallisuus.</p> <p>Peruste: Luonnonsuojelulain 18 §:n mukaisesti alueen maaperän ja kasvillisuuden suojeleminen jyrkillä rinteillä liikkumisen aiheuttamalta kulumiselta. Retkeilijöiden turvallisuus: Kurujen jyrkillä rinteillä liikkuminen saattaa aiheuttaa kesällä kivi- ja talvella lumivyöryjä.</p>
Peurakero	15.02	31.05	378,10	<p>Ohje: Liikkuminen kielletty 15.2.–31.5.</p> <p>Tavoite: Turvata alueen luonnonsuojelulliset arvot.</p> <p>Peruste: Luonnonsuojelulain 18 §:n mukaisesti uhanalaisen lajin pesintärauhan varmistaminen.</p>
Pinta-ala yhteensä (ha):			492,68	Osuus suunnittelualueesta (%): 3,4

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

-

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Luonnonsuojelu						
Tunniste	Toimenpide	Kiireellisyys	Määrä	Yksikkö	Kustannus (€)	Kuvaus
44947	11 - Suon ennallistaminen	Kiireellinen (3–5 v)			3 000	Ennallistettujen soiden (Tunturiaapa, Siurunaavan S-osa) täydennys-suunnittelu ja toteutus.
44948	12 - Metsän ennallistaminen	Kiireellinen (3–5 v)			15 000	Nykyisen palojatkumosuunnitelman toteuttaminen ja jatkosuunnitelman laatiminen.
44966	29 - Muu luonnonsuojelutyö	Erittäin kiireellinen (1–2 v)				Talviaikaisen liikkumisen rajoittaminen Peurakeron alueella petolintujen pesimärauhan turvaamiseksi.
35411	32 - Vedenalaisen luonnon inventointi	Kiireellinen (3–5 v)	55	ha	2 500	Sisävesien inventointi, tiedon päivitys SAKTlin.
35388	33 - Laji-inventointi	Vähemmän kiireellinen (6–10 v)			8 500	Puutteellisesti tunnettujen eliöryhmien inventoinnit, mm. selkärangattomat ja sammalet.
44967	33 - Laji-inventointi	Kiireellinen (3–5 v)		e	15 000	Petolintujen pesäpaikkojen kartoittaminen.
35386	34 - Seuranta	Kiireellinen (3–5 v)			5 000	Pesimälinnuston seuranta ja suurpetoseuranta.
37804	34 - Seuranta	Vähemmän kiireellinen (6–10 v)			2 500	Direktiivikasvilajien ja muiden uhanalaisten kasvilajien esiintymätarkastukset.
44968	34 - Seuranta	Erittäin kiireellinen (1–2 v)			2 500	Uhanalaisesiintymien seuranta ja laji-inventoinnit etenkin luonnonsuojelullisesti arvokkaimmilla paikoilla sekä retkeilyreittien ja taukopaikkojen läheisyydessä -> mahdolliset muutokset palveluvarustuksessa.
Kulttuuriperinnön suojelu						
Tunniste	Toimenpide	Kiireellisyys	Määrä	Yksikkö	Kustannus (€)	Kuvaus
37803	40 - Kulttuuriarvojen suojelu ja hoito	Kiireellinen (3–5 v)			1 000	Seurataan käyntikohteilla olevien arkeologisten kohteiden tilaa (esim. Karhunjuomalammen muinainen asuinpaikka) ja muutetaan tarvittaessa palvelurakenteita niiden suojelemiseksi.

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

-

Kulttuuriperintön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

-

15 Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö		
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.		
Käyntimääräennuste	150 000	Vuosi	2025

Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan

Kansallispuisto palvelurakenteineen tarjoaa hyvät puitteet terveys- ja hyvinvointimatkailulle. Kävijämäärän ennakoitaan kasvavan merkittävästi seuraavan 10 vuoden aikana. Kansainvälisten asiakkaiden ennakoitu lisääntyminen otetaan huomioon kansallispuiston toiminnassa ja kehittämisessä. Myös kansallispuiston uudet käyttömuodot tukevat kävijämäärän kasvun ennakoitua. Maastopyöräily yleistyy ja lisää kävijöitä puistossa.

Esitetyt toimenpiteet toteutetaan resurssien sallimissa puitteissa.

Viestinnän ja opastuksen toimenpiteet

Tunniste	Toimenpide	Kiireellisyys	Kustannus (€)	Kuvaus
35390	52 - Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Kiireellinen (3–5 v)	200 000	Kehitetään Naavasta kansallispuistoon (Isokurunkankaan suunta) johtavaa reittiä luontopolkumaisemmaksi siten, että sitä pitkin on helppo osata kansallispuistoon. Polulle rakennetaan liikuntaa tukevia aktiviteetteja, jotka liikunnan ohessa antavat tietoa siitä, millaista liikkuminen kansallispuiston erilaisilla reiteillä ja olosuhteissa on.
35544	53 - Näyttelyn laatiminen/päivitys	Kiireellinen (3–5 v)	60 000	Valmistaudutaan Luoston infopisteen mahdolliseen siirtämiseen Laplands Hotellin aulatilasta rakennettavaan Luoston liikekeskukseen.
13145	55 - Opastus maastossa/palvelupisteessä	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	300 000	Kunnostetaan ja parannetaan maasto-opastusta Reila-hankkeen standardien mukaisesti, tärkeänä näkökulmana turvallisuus.

Retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Tunniste	Toimenpide	Kiireellisyys	Kustannus (€)	Kuvaus
35541	60 - Virkistys- ja luontomatkailukäytön edistäminen	Kiireellinen (3–5 v)	100 000	Rakennetaan Huttuloma–Huttujärvi-maisemaan yrittäjätukikohta.
13144	60 - Virkistys- ja luontomatkailukäytön edistäminen	Kiireellinen (3–5 v)	100 000	Siirretään vanha rakennus päivatuvaksi Noitatunturille. Sääsuojan tarjoaminen kansallispuiston suosituille retkeilykohteelle. Vanha tupa purettu muutama vuosi sitten huonokuntoisuuden vuoksi.
13141	60 - Virkistys- ja luontomatkailukäytön edistäminen	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	10 000	Lisätään talvipyöräilyreittejä.
42087	61 - Kävijäseuranta/tutkimukset	Kiireellinen (3–5 v)	35 000	Kävijätutkimus toteutetaan vuosina 2021, 2026, 2031.

35542	64 - Luontomatkailun tuotekehittely	Vähemmän kiireellinen (6–10 v)	50 000	Liitytään Dark Sky Park -verkostoon. Verkoston tavoitteena on turvata luonnon valoilmiot ja äänimaisemat. Tämä tukee myös kansallispuiston profilia.
33940	64 - Luontomatkailun tuotekehittely	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	5 000	Ratsatusreitien osoittaminen.
13142	64 - Luontomatkailun tuotekehittely	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	5 000	Lisätään lumikenkäily- ja kävelymahdollisuuksia.
13146	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Kiireellinen (3–5 v)		Kehitetään, kunnostetaan, parannetaan ja tarvittaessa poistetaan palvelurakenteita ja reittejä.
35391	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	1 000 000	Kehitetään Luoston matkailualueelta kansallispuistoon (Luoston portaille) johtavaa yhdysreittiä niin, että kansallispuistoon on nykyistä helpompi osata ja että reitti myös ilmeellään ja viestinnällään houkuttelee lähtemään kansallispuistoon. Parannetaan olemassa olevaa lähireitistöä sekä parannetaan viitoitusta ja opastusta. Rakennetaan revontulien/valoilmioiden katselupaikka. Ukko-Luoston puuportaatt uudistetaan mahdollisesti kivi- ja murskerakenteilla.
35543	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	1 000 000	Isokurun reitin uudistaminen. Uhriharjun portaiden uudistaminen, mahdollisesti kivimateriaalia hyödyntäen.
13140	67 - Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus	Erittäin kiireellinen (1–2 v)	300 000	Yhdistetään Luoston ja Pyhän pyöräilyreitistö, ylläpidetään suunnittelualueen pyöräilyreitistö.

Yksityiset maat ja YSA-alueet

-

16 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella.

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästyskäytön muutoksesta

Ei muutoksia.

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Metsästys on sallittu paikkakuntalaisille metsästyslain mukaisesti kestävä käytön periaatteella.

Riistanhoitotyöt ja rakenteet sekä valvonta

Alueelle ei ohjata aktiivisesti riistanhoitotyötä. Kansallispuiston alueen erävalvonta järjestetään vuosittaisten erävalvontasuunnitelmien mukaisesti.

Metsästys metsästyslain 8§ perusteella valtion alueilla

	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsästyslain 8 §:n aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästys-oikeus)	Ei muutu		0,00	Metsästys on sallittua paikkakuntalaisille metsästyslain (615/93) mukaisesti, lukuun ottamatta kansallispuiston metsästyskieltoaluetta.

Muutos metsästyksen maanomistajan luvalla (metsähallituksen maat)

	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen hirvieläimen metsästysalue	Ei muutu		0,00	Kansallispuisto on mukana hirvenmetsästysalueissa, lukuun ottamatta puiston metsästyskieltoaluetta. Paikkakuntalaiset saavat metsästää alueella hirveä.

Kalastus

Kalaveden ja kalakantojen hoito

Luontaiset kalakannat – aktiivista kalakantojen hoitotyötä ei suunnata kansallispuiston alueelle.

Alueen kalastuskäytön muutos

-

Muutos kalastukseen maanomistajan luvalla (metsähallituksen maat)				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen lupa-kalastusalueetta	Ei muutu		0,00	Säilytetään osana valtakunnallista vapalupa-alueetta.

Erätalouden toimenpiteet						
Tunniste	Toimenpide	Määrä	Yksikkö	Kiireellisyys	Kustannus (€)	Kuvaus

Muut alueet (YSA- ja yksityisalueet) ja niitä koskevat mahdolliset suositukset	
Metsästys	
-	
Kalastus	
-	

17 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualan luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Perustelu	Marjojen ja hyötysienten poimiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus		
Kemijärven, Pelkosenniemen ja Sodankyllän kunnissa vakituisesti asuvilla on oikeus metsästä metsästyslain mukaisesti kansallispuistossa karttaliitteen mukaisilla metsästysalueilla oman kuntansa alueilla. Metsästyskoirien käyttö on metsästyksen yhteydessä sallittu.		
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Ohjaus	Peruste
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Laajenee	Myönnetään lupia matkailuyrittäjille asiakkaiden moottorikelkkarekikuljetukseen moottorikelkkauralta Yrjölän tuvalle, Kuukkelin tuvalle, Huttuloman tuvalle ja Huttujärven tuvalle.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Metsähallitus voi myöntää lupia voimassa olevien lupien myöntämisperiaatteiden ja -ohjeiden mukaisesti perusteltuun tarpeeseen.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu vaikeasti liikuntavammaisen henkilön ja hänen saattajansa liikkumiseen maastossa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakemuksesta myöntää henkilölle, jonka liikuntakyky on iän, vamman tai sairauden vuoksi rajoittunut, luvan poiketa 4 tai 8 §:ssä säädetystä kiellosta tai rajoituksesta.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu (mm. poronhoitotöissä).
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Lampivaaran ametistikaivoksen liiketoiminnan harjoittajalla on oikeus käyttää huoltotietä toimintaansa kuuluvaan liikkumiseen.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Suunnittelualan halki ja alueen rajalla sijaitsee moottorikelkkaura. Urastoa ei laajenneta.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Ei muutu	Erillisen sopimuksen mukaisesti latukoneen käyttö latuverkoston latuhuoltoon on sallittu.
11 - Maastoliikenne lumi-peitteiseen aikaan	Laajenee	Myönnetään lupia matkailuyrittäjille asiakkaiden huoltoajoon moottorikelkalla Yrjölän tuvalle, Kuukkelin tuvalle, Huttuloman tuvalle, Huttujärven tuvalle, Rykimäkeron taukopaikalle ja Karhunjuomalammen tuvalle.

12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Laajenee	Myönnetään lupia matkailuyrittäjälle huoltoajoon mönkijällä olemassa olevia uria pitkin Karhunjuomalammelle, Rykimäkeroon ja Huttujärven tielle.
12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Ei muutu	Metsähallitus voi myöntää lupia voimassa olevien lupien myöntämisperiaatteiden ja -ohjeiden mukaisesti perusteltuun tarpeeseen.
12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Ei muutu	Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu vaikeasti liikuntavamman henkilön ja hänen saattajansa liikkumiseen maastossa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi hakemuksesta myöntää henkilölle, jonka liikuntakyky on iän, vamman tai sairauden vuoksi rajoittunut, luvan poiketa 4 tai 8 §:ssä säädetystä kiellosta tai rajoituksesta.
12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Ei muutu	Maastoliikennelain 4 §:n ja 28 §:n mukainen liikkuminen on ilman erillistä Metsähallituksen lupaa sallittu (mm. poronhoitotöissä).
12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Laajenee	Myönnetään lupia matkailuyrittäjälle huoltoajoon autolla Huttujärven tielle ja Rykimäkeroon.
12 - Maastoliikenne sulan maan aikaan	Ei muutu	Lampivaaran ametistikaivoksen liiketoiminnan harjoittajalla on oikeus käyttää huoltotietä toimintaansa kuuluvaan liikkumiseen.
13 - Muu liikenne	Ei muutu	Voidaan myöntää lupia ilma-aluksella laskeutumiseen.
13 - Muu liikenne	Ei muutu	Metsähallitus voi myöntää luvan hirven ja karhun lihojen hakuun moottoriajoneuvolla maastosta.
13 - Muu liikenne	Ei muutu	Kansallispuiston joet soveltuvat kanootilla liikkumiseen.
Liikkuminen		
Toiminto	Ohjaus	Peruste
21 - Maastopyöräily	Laajenee	Pyöräily on sallittu kaikilla maastoon merkityillä ulkoilureiteillä lukuun ottamatta Isokurun reittiä, Noitatunturin reittiä ja Isokurun kankaan reittejä.
23 - Koiravaljakko	Ei muutu	Ei sallita.
24 - Porovaljakko	Ei muutu	Myönnetään lupia matkailuyrittäjille.
25 - Kiipeily	Ei muutu	Ei sallita.
Urheilutapahtumat ja järjestetty seuratoiminta sekä partio tai muu vastaava toiminta		
Toiminto	Ohjaus	Peruste

Maa-ainesten otto ja muu käyttö/otto		
Toiminto	Ohjaus	Peruste
41 - Maa-ainesten otto	Ei muutu	Ametistikaivos on toiminnassa Lampivaarassa. Muuten maa-aineeksi ei oteta.
42 - Polttopuun otto	Ei muutu	Reitille kaatuneita puita voidaan ottaa polttopuiksi. Poronhoitoa varten saadaan ottaa korvauksetta poltto- ja kotapuiksi tarvittavia puita. Poronhoitoa varten tarvittavaa muuta puuta Metsähallitus voi myydä käypään hintaan.
43 - Pohjaveden otto	Ei muutu	Lampivaarassa on porakaivo ja Huttulomassa on tavallinen kaivo.
90 - Muu käyttö	Ei muutu	Tulenteko: Retkeily- ja luontomatkailevyöhyke: Tulenteko on sallittu vain rakennetuilla tulentekopaikoilla. Syrjävyöhyke: Tulenteko on sallittu muuallakin kuin tulentekopaikoilla käyttäen risuja, kuivia oksia ja pieniä juurakoita.
90 - Muu käyttö	Ei muutu	Leiriytyminen: Lyhytkestoinen leiriytyminen (suositus: korkeintaan 3 vrk) on sallittua rajoitusvyöhykkeitä lukuun ottamatta. Leiriytyminen kuitenkin suositellaan tapahtuvan taukopaikkojen läheisyydessä.
90 - Muu käyttö	Ei muutu	Joukkotapahtuma: Tapahtumaan on hankittava Metsähallituksen suostumus.
Metsätalous		
Tavoitteet		
-		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
-		
Metsätalouden muutos Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	-
Toimenpiteet Natura It-kuvioilla		
-		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		
-		

17B Poronhoidon toimenpiteet	
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.
Poronhoito	
Toimenpiteet ja käytännöt	<p>Porojen laiduntaminen ja siihen liittyvä poronhoitotyö on kansallispuistossa sallittu poronhoitolain mukaisesti. Moottoriajoneuvojen käyttö poronhoitotöissä on sallittu maastoliikennelain ja -asetuksen mukaisesti.</p> <p>Porokoirien käyttö poronhoitotöissä on sallittua. Poronhoitoa varten saadaan ottaa korvauksetta poltto- ja kotapuiksi tarvittavia puita. Poronhoitoa varten tarvittavaa muuta puuta Metsähallitus voi myydä käypään hintaan.</p> <p>Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen vuonna 2013 solmiman sopimuksen mukaan Metsähallitus ja paliskunnat sopivat yhdessä niistä luonnonsuojelualueiden kohteista, joissa poroja ei tulisi ruokkia. Tätä varten on määritelty ne yleensä varsin pienialaiset lajiesiintymät ja luontotyypit, jotka voivat kärsiä ruokinnan vaikutuksista (esim. vieraslajit, kasvillisuuden peittyminen, kuluminen, rehevöityminen). Metsähallitus on koonnut huomioitavista lajeista ja luontotyypeistä paikkatietoaineiston, jonka avulla huomioitavat kohteet saadaan kartalle.</p>
Suosituks	Edellä esitettyä asiaa on esitelty vuonna 2016 mm. Itäkemijoen merkkipiiripalaverissa, Poromies-lehdessä ja Saamelaisen kotiseutualueen paliskuntien ja Metsähallituksen tapaamisessa. Tavoitteena on, että aineisto saadaan myöhemmin verkkoon esimerkiksi elinympäristöjen tietopalvelu Liiteriin sekä Metsähallituksen Poro-paikkatietojärjestelmään.
Saamelaisporonhoidon tavoitteet	
-	

18 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Pyhä-Luoston kansallispuiston hallinnasta ja hoidosta vastaa Metsähallituksen luontopalvelut.

Metsähallitus valvoo luonnonsuojelualueiden käyttöä viranomaisena ja alueiden haltijana. Valvontaa hoitavat siihen erikoistuneet erätarkastajat ja muu oma henkilökunta. Lisäksi luonnonsuojelu-, metsästys- ym. lakien noudattamista luonnonsuojelualueilla valvovat poliisi ja rajavartiosto.

Suojelualueen perustamistoimet

Tunniste	Toimenpide	Kustannus (€)	Kuvaus
40021	86 - Rajojen merkintä	5 000	Isokurun ja Peurakeron rajoitusalueiden merkitseminen maastoon.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

Tunniste	Toimenpide	Kustannus (€)	Kuvaus
40022	96 - Valvonta (mm. erävalvonta)	10 000	Kansallispuisto on osa erävalvonnan kohdealuetta.

Muu rakennuskanta

Tunniste	Toimenpide	Kustannus (€)	Kuvaus

Muut toimenpiteet

Tunniste	Toimenpide	Kustannus (€)	Kuvaus
38740	129 - Muu toimenpide		Peurakeron tutkimuskämpän tuleva käyttö harkitaan ja toteutetaan erillisen suunnitelman mukaan.

Valmiudet

Toimenpide	Valmius	Tarkennus

Palvelurakenteiden turvallisuus

Toimenpide	Valmius	Tarkennus

22 - Rakennusten palotarkastus	On	Lapin pelastuslaitos tarkastaa säännöllisesti Naavan ja Keropirtin. Muut rakennukset Lapin pelastuslaitos tarkastaa pyydettyäessä.		
23 - Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	On	Autio-, päivä- ja vuokratuvissa pelastuskansioissa. Laavujen seinissä ilmoitustauluina.		
24 - Pelastusyhteistyö	On	Pelastuspalvelusta vastaa Lapin pelastuslaitos. Kansallispuistoon merkitään tarvittaessa helikopterin laskeutumispaikkoja asiakasturvallisuuden parantamiseksi.		
Yhteistyö				
Toimenpide	Valmius	Tarkennus		
31 - Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	On	Suunnitelma on laadittu yhteistyössä alueellisten ja paikallisten sidosryhmien kanssa. Yhteistyö on jatkuvaa ja arkipäiväistä myös suunnitelman valmistumisen jälkeen.		
Muu rakennuskanta (ei retkeily / virkistyskäytössä oleva)				
Toimenpide	Kohde (nimi)	Omistaja	Kpl	Kuvaus
9 - Ei toimenpidettä	Palovaaran aita	Pyhä-Kallion paliskunta	1	Kansallispuiston etelärajalla Sieniselän reunassa kiinteä erotuspaikka (Palovaaran aita).
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet				
-				

19 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.

Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		
--	--	--

	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
11 - Rakennukset	130 000	200 000	Naavan käyttökulut ja korvausinvestoinnit
11 - Rakennukset	30 000	100 000	Tupien ylläpito ja korjausrakentaminen
12 - Rakennelmat	30 000	1 200 000	Rakennelmien ylläpito, uudis- ja korjausrakentaminen
13 - Reitit	35 000	1 200 000	Reittien ylläpito ja korjausrakentaminen
14 - Opastuspalvelut ja opastusviestintä	30 000	160 000	Luoston infopisteen siirtäminen ja uudistaminen, opasteiden uudistaminen
15 - Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	5 000	350 000	Kävijälaskennan ylläpito ja kävijätutkimuksen toteuttaminen viiden vuoden välein (3 kertaa)
Virkistyskäyttö yhteensä	260 000	3 210 000	
21 - Ennallistaminen		13 000	Poltot, palojatkumosuunnittelu, soiden ennallistamisen täydennysuunnittelu ja toteutus sekä näiden hoitoseuranta
24 - Luonnonsuojelun seurannat	700	26 000	Sisävesi-inventointi, petolintujen pesäpaikkojen kartoitus, linnuston ja suurpetojen jatkuva seuranta, esiintymätarkistukset, lajistokartoitukset
Luonnonsuojelu yhteensä	700	39 000	
32 - Arkeologiset kohteet		1 000	
Kulttuuriperintö yhteensä	0	1 000	
Kaikki yhteensä	260 700	3 250 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €
			7 160 500

20 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.		
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja	
Pyhä-Kallion paliskunta 20.9.2016 neuvottelu	Paliskunnan poroisäntä	Esa Oinas	
Yhteistyöryhmä	Kemijärven kunta	1. kokous (18.11.2015): Markku Koivisto, 2. kokous (4.10.2016): Markku Koivisto	
Yhteistyöryhmä	Pelkosenniemen kunta	1. kokous: Mika Tenhunen ja Tero Luoma-aho, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Sodankylän kunta	1. kokous: Ari Pesonen, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Paliskuntain yhdistys	1. kokous: Maaret Angeli, 2. kokous: Maaret Angeli	
Yhteistyöryhmä	Kemijärven riistanhoitoyhdistys	1. kokous: Esko Törmänen, 2. kokous: Esko Törmänen	
Yhteistyöryhmä	Pelkosenniemen riistanhoitoyhdistys	1. kokous: Juha Rytilahti, 2. kokous: Juha Rytilahti	
Yhteistyöryhmä	Sodankylän riistanhoitoyhdistys	1. kokous: Kaarlo Kuusela, 2. kokous: Kaarlo Kuusela	
Yhteistyöryhmä	Metsästäjäliitto Lapin piiri	1. kokous: Hannu Jänkälä, 2. kokous: Sami Ämmälä	
Yhteistyöryhmä	Suomen riistakeskus Lappi	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Kemijärven kalastusalue	1. kokous: Eero Liekonen, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Sodankylän kalastusalue	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Pyhä-Luoston matkailuyhdistys	1. kokous: Anu Summanen, 2. kokous: Jukka Hirvonen	
Yhteistyöryhmä	Kemijärven luonto	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Pelkosenniemen luonnonsuojeluyhdistys	1. kokous: Pekka Nyman, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Sompion luonnonystävät	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Ei edustajaa	

Yhteistyöryhmä	Lapin luonnonsuojelupiiri	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Pekka Nyman	
Yhteistyöryhmä	Pyhä-Luoston Vesi Oy	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Lapin Ely-keskus	1. kokous: Ei edustajaa, 2. kokous: Pekka Herva	
Yhteistyöryhmä	Metsähallitus/Laatumaa	1. kokous: Matti Keränen, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Metsähallitus/Metsätalous	1. kokous: Samuli Onnela, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yhteistyöryhmä	Pyhä-Kallion paliskunta	1. kokous: Esa Oinas, 2. kokous: Ei edustajaa	
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)			
-			
Avoimet osallistamistilaisuudet	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Yleisötilaisuus	Luontokeskus Naava	18.11.2015	12
Yleisötilaisuus	Luontokeskus Naava	04.10.2016	3
Yhteenveto osallistamisen vaikutuksesta suunnitelmaan			
Yhteistyöryhmä kokoontui kaksi kertaa, 18.11.2015 ja 4.10.2016. Yleisötilaisuudet järjestettiin samoin päivinä. Suunnittelun alkuvaiheessa sidosryhmät (yhteistyöryhmä) ja paikalliset asukkaat (yleisötilaisuus) toivat arvokkaita ehdotuksia suunnittelun tueksi. Suunnittelun loppuvaiheessa vastaavissa tilaisuuksissa todettiin, että monia toiveita on pystytty sisällyttämään suunnitelmaan. Näitä ovat mm. pyöräilymahdollisuuden laajentaminen, talviliikuntamuotojen (lumikenkäily, talvipyöräily) tukeminen ja retkeilyrakenteiden ylläpito.			
Lausunnot ja palaute			
Pyydetty lausunnot (kpl)	18	Saadut lausunnot (kpl)	10

LAUSUNTOKOOSTE

Lausunto ja lausuja	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
Kemijärven kaupunki Kemijärven kaupunki pitää tärkeänä, että toisaalta huolehditaan Pyhä-Luoston kansallispuiston luontoarvojen säilymisestä ja toisaalta huolehditaan myös matkailuelinkeinon toimintaedellytysten huomioimisesta. Nyt esillä oleva hoito- ja käyttösuunnitelma vastaa Kemijärven kaupungin käsityksen mukaan näihin tavoitteisiin riittävällä tavalla.	Koko suunnitelma	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutosta.
Pelkosenniemen kunta (lisäksi vastaanotettu kunnan elinkeinokoordinaattorin omat operatiiviseen toimintaan liittyvät kommentit, toimitettu puiston johtajalle) Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on hyvin esitetty alueen monipuolinen ja ainutlaatuinen luonto sekä luonnon säilymisen ja matkailun tukemiseksi tehtävät toimet.	Koko suunnitelma	Suunnitelmaa tukeva kommentti.	Ei muutosta.
Martimo Timo Miksei lounaista suoaluetta ole jo yhdistetty puistoon?	Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne	Kansallispuiston rajaus on syntynyt suojeleuhjelmien laatimisen myötä.	Ei muutosta.
Martimo Timo Voisiko alueesta kehittää luontokuvausalueen, maisemia yms. riittää?	Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne	Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ei ole mahdollista vaikuttaa kansallispuiston rajaukseen.	Ei muutosta.
Pelkosenniemen kunta Peurakeron alueella liikkumisen rajoittaminen näin laajasti ei ole perusteltua. Liikkumista tulisikin rajoittaa siten, että pesät tulee inventoida ja liikkumisen rajoittaminen koskisi pesien läheisyyttä. Lumipeitteeseen aikaan ei pesintää tapahdu ja lumipeitteeseen aikaan tapahtuva liikkuminen ja liikkumisen aiheuttama häiriö ovat vähäistä. Ehdotamme liikkumisen rajoittamista 1.5.–30.9. väliseksi ajaksi.	Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Esitetty liikkumisrajoitusalueen rajaus on minimirajaus suojeltavan lajin elinpaikkavaatimusten kannalta. Esitetty liikkumisrajoitusaika (15.2.–31.5.) on suojeltavan lajin vaatima rauhoitusaika.	Ei muutosta.
Pyhä-Kallion paliskunta Peurakeron liikkumisrajoitusalueella liikkumisen rajoittamisen ei tule koskea poronhoidossa välttämättömyyksiä liikkumista.	Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Suunnitelmaa tarkennetaan: Poromiesten kulkeminen on sallittua Peurakeron liikkumisrajoitusalueella rajoitusaikana.	Suunnitelmaa muutetaan tältä osin.

Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Esitys Peurakeron liikkumisrajoituksen poistamisesta.	Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Esitetty liikkumisrajoitusalueen rajausta on minimirajaus suojeltavan lajin elinpaikkavaatimusten kannalta. Esitetty liikkumisrajoitusaika (15.2.–31.5.) on suojeltavan lajin vaatima rauhoitusaika.	Ei muutosta.
Pyhätunturi Oy Olemme perehtyneet Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan ja kiinnittäneet siinä huomion ehdotukseen Peurakeron alueen liikkumisrajoituksesta. Selvityksessä ei käynyt tarkemmin ilmi, millaisiin tilastoihin ja tutkimuksiin päätös perustuu. Olisi tarpeellista ja perusteltua kertoa, kuinka suuresta kävijämääräkasvusta puhutaan. Onko tästä mitattua tietoa?	Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Havaintojen perusteella liikkujien määrä Peurakeron alueella on lisääntynyt viime vuosina. Liikkumisrajoitusalue perustetaan turvaamaan uhanalaisen, suojeltavan lajin pesintärauha. Esitetty liikkumisrajoitusalueen rajausta on minimirajaus suojeltavan lajin elinpaikkavaatimusten kannalta. Esitetty liikkumisrajoitusaika (15.2.–31.5.) on suojeltavan lajin vaatima rauhoitusaika.	Ei muutosta.
Pyhätunturi Oy Peurakeron asettaminen rajoitusalueeksi talviaikaan vaikuttaa ylimitoitetulta toimenpiteeltä. On yleisesti tiedossa, että ihminen kiinnostuu kielletyistä alueista. Peurakeron laaja rajoitusalue herättää suuren huomion esimerkiksi karttakuvassa ja voi lisätä sitä kautta liikennettä alueelle. Toivomme, että Metsähallitus valitsee asiassa kieltämisen sijaan positiivisemmän näkökulman viestinnän ja asiakasvalistuksen keinoin.	Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	Rajoitusalueiden rajat merkitään maastoon kyltein siten, että liikkujia ei vahingossa siirry rajoitusalueelle.	Ei muutosta.
Lapin ELY-keskus Kävijämäärän kasvun vaikutustenarviointia tulisi kehittää	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Kansallispuiston kävijätutkimuksia tehdään viiden vuoden välein. Tutkimuksen tuloksena on mm. arvio kansallispuiston tuottamasta paikallistaloudellisesta vaikutuksesta.	Ei muutosta.
Lapin ELY-keskus Maastopyöräilyn ja ratsastuksen vaikutuksia pitää selvittää.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Ratsastuksen ja maastopyöräilyn sosiaalisia ja ekologisia vaikutuksia seurataan asiakaspalautteiden avulla, kävijätutkimuksin ja maastohavainnoinnin keinoin.	Ei muutosta.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Esitetään ratsastusreitin laajentamista kansallispuistossa: 1) ympyräreitti ja 2) yöpymismahdollisuus kansallispuistossa.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Suunnitelmassa esitetty ratsastusreitti on ratsastusryrittäjän alkuperäisen toiveen mukainen.	Ei muutosta.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Esitys väliaikaisen talviaikaisen palvelutukikohdan perustamisesta Ametistikaivoksen eteläpuolelle ohjelmapalveluyrittäjän toteuttamana.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Suunnitelma mahdollistaa ohjelmapalvelutoimintaa tukevien rakennelmien toteuttamisen Metsähallituksen toimesta.	Ei muutosta.

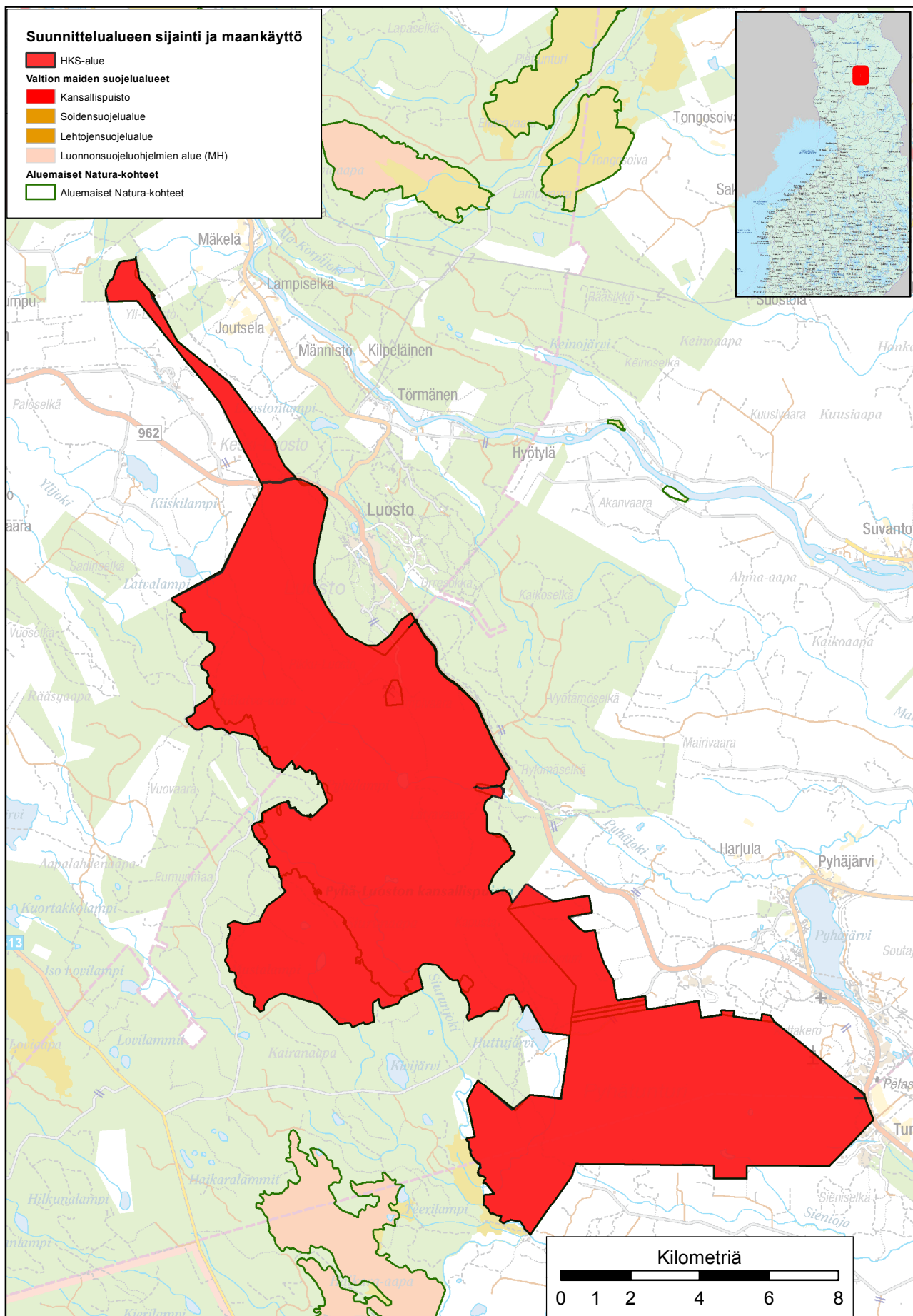
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Tulevalle revontulien katselupaikalle tulee voida kuljettaa asiakkaat moottorikelkkarekikuljetuksella.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Tämä on mahdollista suunnitelman kirjausten perusteella.	Ei muutosta.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Kansallispuiston kaikessa kehittämisessä tulee huomioida kansainvälisten asiakkaiden määrän kasvu tulevaisuudessa. Esitys tämän lisäämisestä suunnitelman teksteihin.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Kansainväliset asiakkaat huomioidaan kansallispuiston normaalissa toiminnassa. Lisätään suunnitelmaan kirjaus.	Täydennetään suunnitelmaa.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Reittien tuotteistamista tulee jatkaa yhteistyössä Metsähallituksen ja matkailuyrittäjien kanssa.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Metsähallitus jatkaa yhteistyötä matkailuyrittäjien kanssa.	Ei muutosta.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Toivotaan Luoston osalta kansallispuiston löydettävyyden helpottamista jo 2017, toisin kuin suunnitelmassa 2018.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Esitetyn hankkeen toteutus pyritään toteuttamaan mahdollisimman pian resurssien puitteissa.	Ei muutosta.
Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry Matkailuyrittäjien huoltoajojen lupaprosessin tulee olla joustava ja nopea.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Metsähallitus pyrkii joustaviin lupaprosesseihin kaikessa kansallispuistoon liittyvässä yritys yhteistyössä.	Ei muutosta.
Kairosmaja Retkeilyn lisääntymisen ja uusien käyttömuotojen aiheuttaman lisääntyneen eroosion ja tallaamisen seuranta ei ole riittävä toimenpide Uhriharjulla ja Noita-tunturilla. Maasto-opastus, reittien rakentaminen ja rajoitusalueiden merkitseminen eivät ole riittäviä keinoja ohjata suojaamaan arvokkaita luontokohteita tai estämään muualla kulkua ja pyöräilyä.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Metsähallitus seuraa reittien kulumista ja tarvittaessa kestäväoittää niitä. Pyöräily ohjataan suunnitelmassa todetuille, luontorvojen osalta harkituille pyöräilyreiteille. Muualla pyöräily on kielletty.	Ei muutosta.
Kairosmaja Lumikenkäreitien lisääminen, omaehtoinen lumikenkäily ja lisääntyvä vapaalasku edellyttäisivät tunturi-alueiden vyörymaastojen luokittelua, jotta ainakin oppaat pystyisivät paremmin arvioimaan retkien riskitsoja ja retkeilijätkin oppisivat tuntemaan lunta, sääoloja ja talviretkeilyn riskejä.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Lumikenkäreittejä lisätään latujen varsille, jotka eivät kulje lumivyöryvaara-alueella. Kansallispuistossa liikkujia kehoitetaan seuraamaan lumivyöryvaroituksia.	Ei muutosta.
Kairosmaja Maastopyöräily ei välttämättä kuulu kansallispuistoon. Karttojen ja maaston reittimerkinnät ohjaavat pyöräilijöitä reiteille perusteettomasti, reittimerkintöjä pitää korjata ja selventää.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Maastopyöräily on jokamiehen oikeutta. Kansallispuistossa pyöräilyä voidaan ohjata hoito- ja käyttösuunnitelmaan perustuvalla järjestysäännöllä. Maasto-opasteita parannetaan.	Ei muutosta.
Kairosmaja Ukko-Luoston laella kulkeva reitti Torvisen suunnalta Ilmatieteen laitoksen pallolle on kivikoissa hyvin huonosti merkitty.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomat- kailun toimenpiteet	Maasto-opasteita parannetaan.	Ei muutosta.

Sodankylän kunta Reittien ja infrastruktuurin laadukas ylläpito tulee varmistaa jatkossakin, etenkin käytetyimmillä reiteillä.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Metsähallitus ylläpitää reittejä ja palvelurakenteita olemassa olevien resurssien puitteissa.	Ei muutosta.
Sodankylän kunta Revontulien tarkkailuun tarvittavan tukikohdan rakentaminen ja reitistöjen kehittäminen sen ympärille.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Revontulikikohtaa ja siihen liittyvää reitistöä kehitetään resurssien puitteissa erillisessä hankkeessa.	Ei muutosta.
Sodankylän kunta Matkailupalvelutarjonnan monipuolistamiseksi tulee huomioida myös mahdolliset tilapäiset rakennelmat.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Suunnitelman mukaan: Kehitetään, kunnostetaan, parannetaan ja tarvittaessa poistetaan palvelurakenteita ja reittejä. Turvataan mahdollisuus matkailutarjonnan monipuolistamiseen.	Ei muutosta.
Sodankylän kunta Reittien monipuolinen ja ympärivuotinen käyttö tulee huomioida mm. lumikenkäilyn, maastopyöräilyn, talvi- pyöräilyn, koiralatuksen osalta.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Mahdollinen jonkin latuosouden muuttaminen koiraladuksi sovitaan yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.	Ei muutosta.
Suomen latu ry Rakenteen omistaja saa määrätä rakenteen käytöstä. Lapissa on jonkin verran ongelmia siinä, että autiotupien vapaille puolille majoittuu retkeilijöitä pitkäksi aikaa vallaten sen omaan käyttöön. Autiotuvissa vietettyjen öiden määrää voidaan ohjata säännöillä. Tunturilatu ehdottaa sopivaksi ajaksi kahta vuorokautta silloin kun muitakin käyttäjiä on liikkeellä.	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Kansallispuiston autiotupien kämppäkirjoissa on ohjeistus, jonka mukaan: Tupa on tarkoitettu retkeilijöiden päiväkäyttöön. Tuvassa voit levätä, syödä eväitä, lämmitellä ja kuivattella vaatteita. Poikkeustapauksessa voit majoittua yöksi. Ohje on suomen, ruotsin ja englannin kielillä.	Ei muutosta.
Martimo Timo Pyöräilyreitti kuluttaa maastoa ja kiihottaa kuntoharjasteluun – ja syö puiston statusta eli arvovaltaa! Mitäpä jos sen sijaan kehittäisitte luontokuvausreitit. Sen ei pitäisi ketään häiritä!	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Pyöräily on lisääntyvä liikuntamuoto. Valokuvaus ja pyöräily sopivat kansallispuistoon yhtä aikaa. Kansallispuistossa ohjataan niin jalkaisin kuin pyörälläkin liikkujia sovittamaan oma liikkuminen toiset liikkujat huomioiden.	Ei muutosta.
Martimo Timo Alueella on mahtavat näköalat, myös lounaiset hakuut näkyvät Pyhäntunturin laelle: voisiko maisemasuunnittelualuetta laajentaa?	Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Ympäristöministeriö esittää alueelle uutta valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Hoito- ja käyttösuunnitelmalla ei voida vaikuttaa mahdollisiin kansallispuiston ulkopuolisiin maisema-alueisiin.	Ei muutosta.
Paliskuntain yhdistys Erityisen suurta vahinkoa aiheuttavien petojen poikkeuslupametsästys tulisi olla mahdollista myös koko kansallispuiston alueella.	Erätalouden toimenpiteet	Metsästys ja myös erityisen suurta vahinkoa aiheuttavien petojen poistaminen metsästyksellisin keinoin toteutetaan metsästyslain ja lain Pyhä-Luoston kansallispuistosta 4 §:n mukaisesti.	Ei muutosta.
Paliskuntain yhdistys Poromiesten maastossa kulkeminen ja poronhoitotöiden suorittaminen tulee olla sallittua myös Peurakeron liikkumisrajoitusalueella.	Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Suunnitelmaa tarkennetaan: Poromiesten kulkeminen on sallittua Peurakeron liikkumisrajoitusalueella rajoitusaikana.	Muutos.

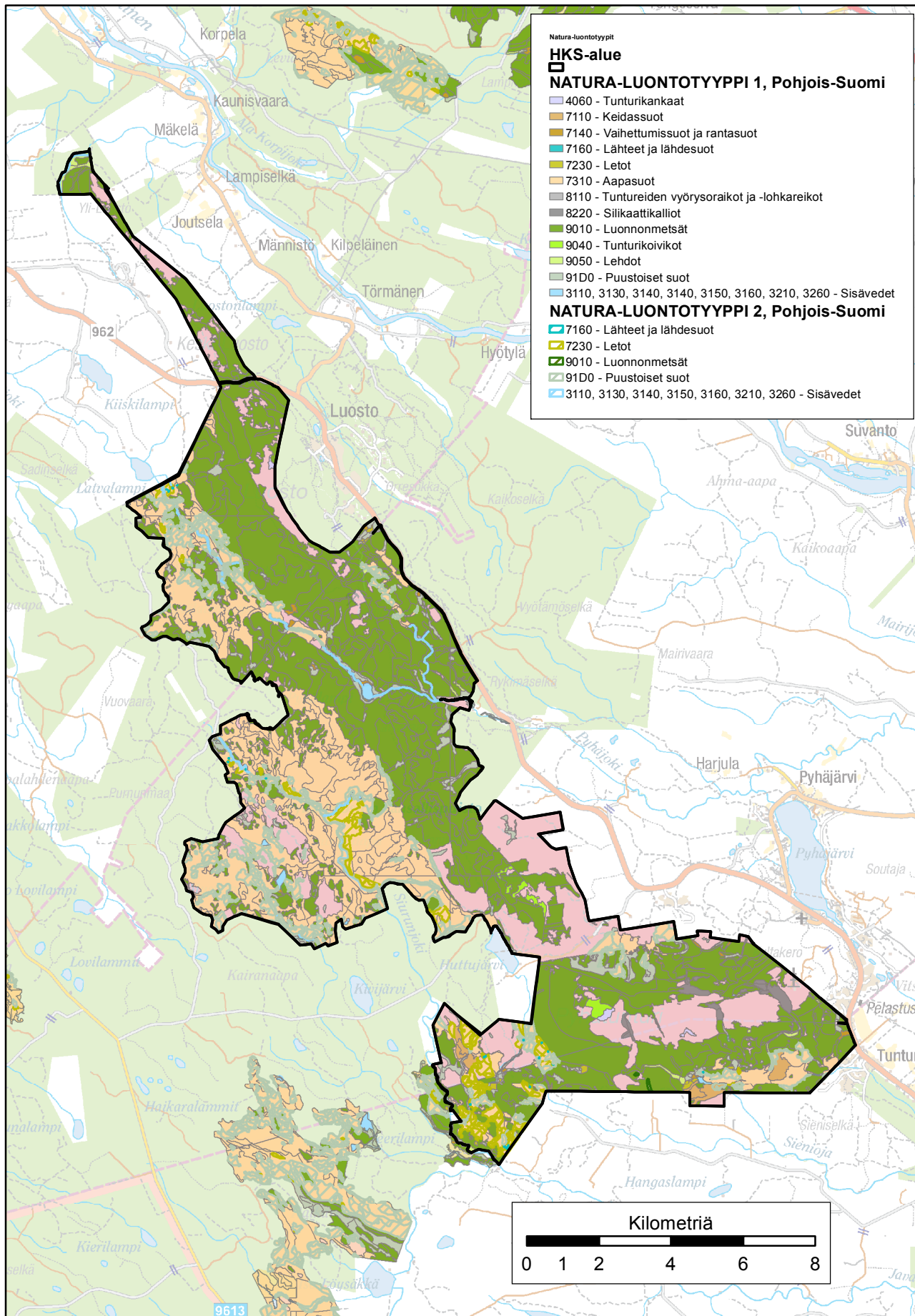
<p>Pyhä-Kallion paliskunta Paliskunta esittää, että Pyhä–Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjataan sallituksi ao. viranomaisten poikkeusluvalla tapahtuva vahinkoeläinten poisto puiston alueella.</p>	<p>Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Metsästys ja myös erityisen suurta vahinkoa aiheuttavien petojen poistaminen metsästyksellisin keinoin toteutetaan metsästyslain ja lain Pyhä–Luoston kansallispuistosta 4 §:n mukaisesti.</p>	<p>Ei muutosta.</p>
<p>Suomen latu ry Hoito- ja käyttösuunnitelmassa mainitaan, että ”Leiriytyminen: Lyhytkestoinen leiriytyminen (korkeintaan 3 vrk) on sallittua rajoitusvyöhykkeitä lukuun ottamatta. Leiriytyminen kuitenkin suositellaan tapahtuvan taukopaikkojen läheisyydessä”.</p> <p>Leiriytyminen rajoittamisen tarve on ymmärrettävää maanomistajan näkökulmasta. Tilapäisen leiriytyksen kesto ei voi kuitenkaan rajoittaa tiettyyn määrään päiviä. Suosituksia voi tietenkin antaa.</p> <p>Rajoitus on siten luonnoksessa esitettyllä tavalla kirjoitettuna monesta näkökulmasta toimimaton ja ehdotamme sen muutettavaksi muotoon: Tilapäinen leiriytyminen on haittaa aiheuttamatta sallittua muualla kuin rajoitusvyöhykkeillä. Leiriytyminen suositellaan tapahtuvan taukopaikkojen läheisyydessä.</p>	<p>Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet</p>	<p>Leiriytyminen ohjeistukseen on lisätty ”suositus”: ”Leiriytyminen: Lyhytkestoinen leiriytyminen (suositus: korkeintaan 3 vrk) on sallittua rajoitusvyöhykkeitä lukuun ottamatta. Leiriytyminen kuitenkin suositellaan tapahtuvan taukopaikkojen läheisyydessä”.</p>	<p>Muutos.</p>

LÄHTEET

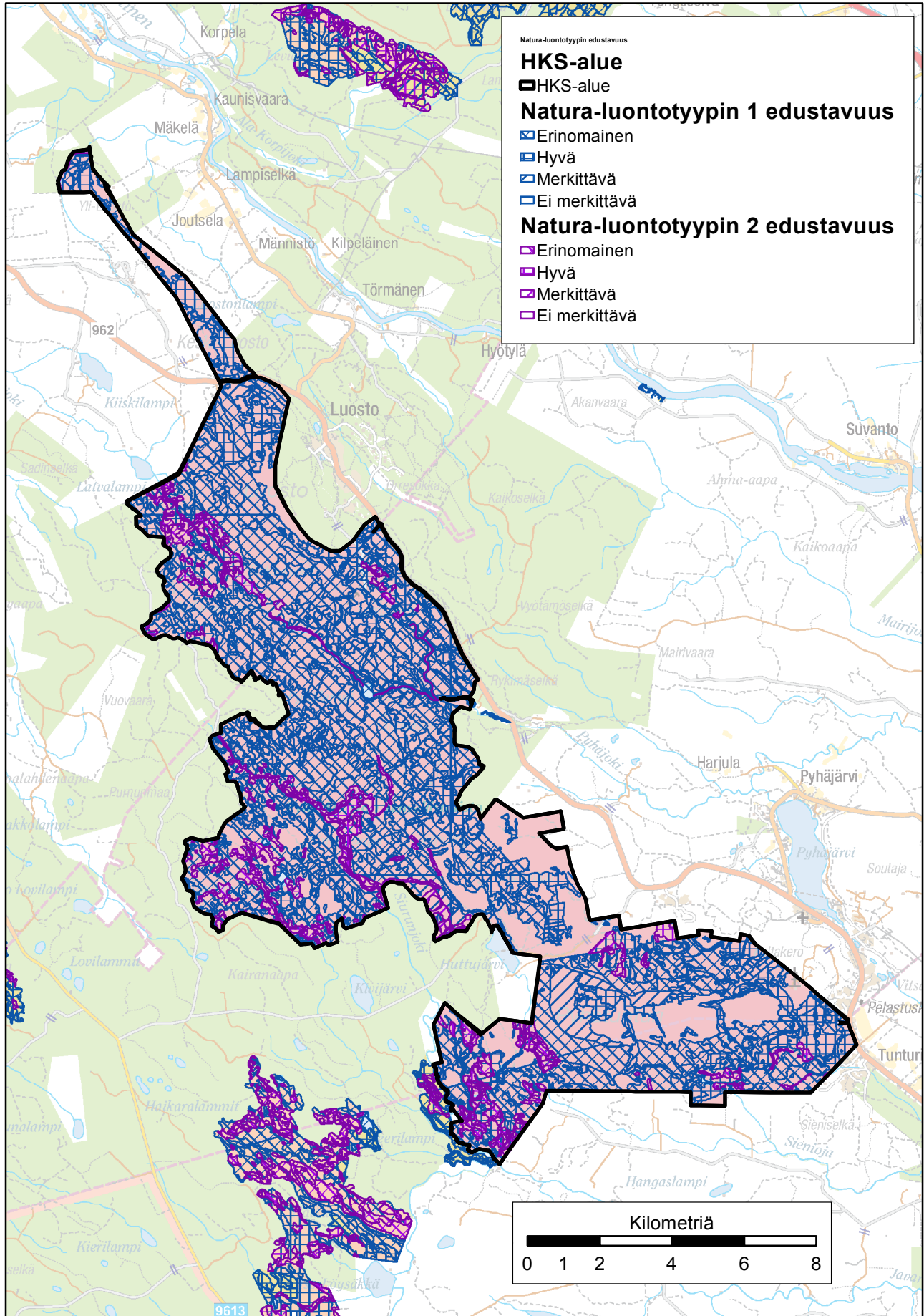
Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
	Eskelinen, A. & Kangas, K.	Pyhä-Luoston alueen sammalet	Käsikirjoitus, Metsähallitus	2002
	Halonen, P. & Jääskeläinen, K.	Luosto-Pyhätunturin alueen jäkälät	Käsikirjoitus, Metsähallitus	2002
	Johansson, P. & Räsänen, J.	Pyhä-Luoston geologia.	Käsikirjoitus, GTK	2005
	Niemelä, T. & Dai, Y.-C.	Luoston käävät	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, sarja A, Nro 105. Metsähallitus, Vantaa	1999
6/1	Rautiainen, P.	Kulttuuriperintökohteiden inventointi 2011, Pyhä-Luoston kansallispuisto.	Metsähallitus, Lapin luontopalvelut.	2011
6/2	Muhonen, M & Savolainen, M.	Etelä- ja Keski-Lapin kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.	2013
6/3	Ympäristöministeriö	Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-alue työryhmän mietintö II.	Mietintö 66/1992. Ympäristöministeriö. Ympäristönsuojeluosasto. Painatuskeskus Oy. Helsinki.	1993
6/4	Kehusmaa, A. & Onnela, S.	Suur-Sodankylän historia 1.	Suur-Sodankylän historiatoimikunta. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.	1995
6/5	Haapaporras, O.	Hoitoalue kehityksen pyörteissä.	Tornio Kirjapaino Ky.	2006

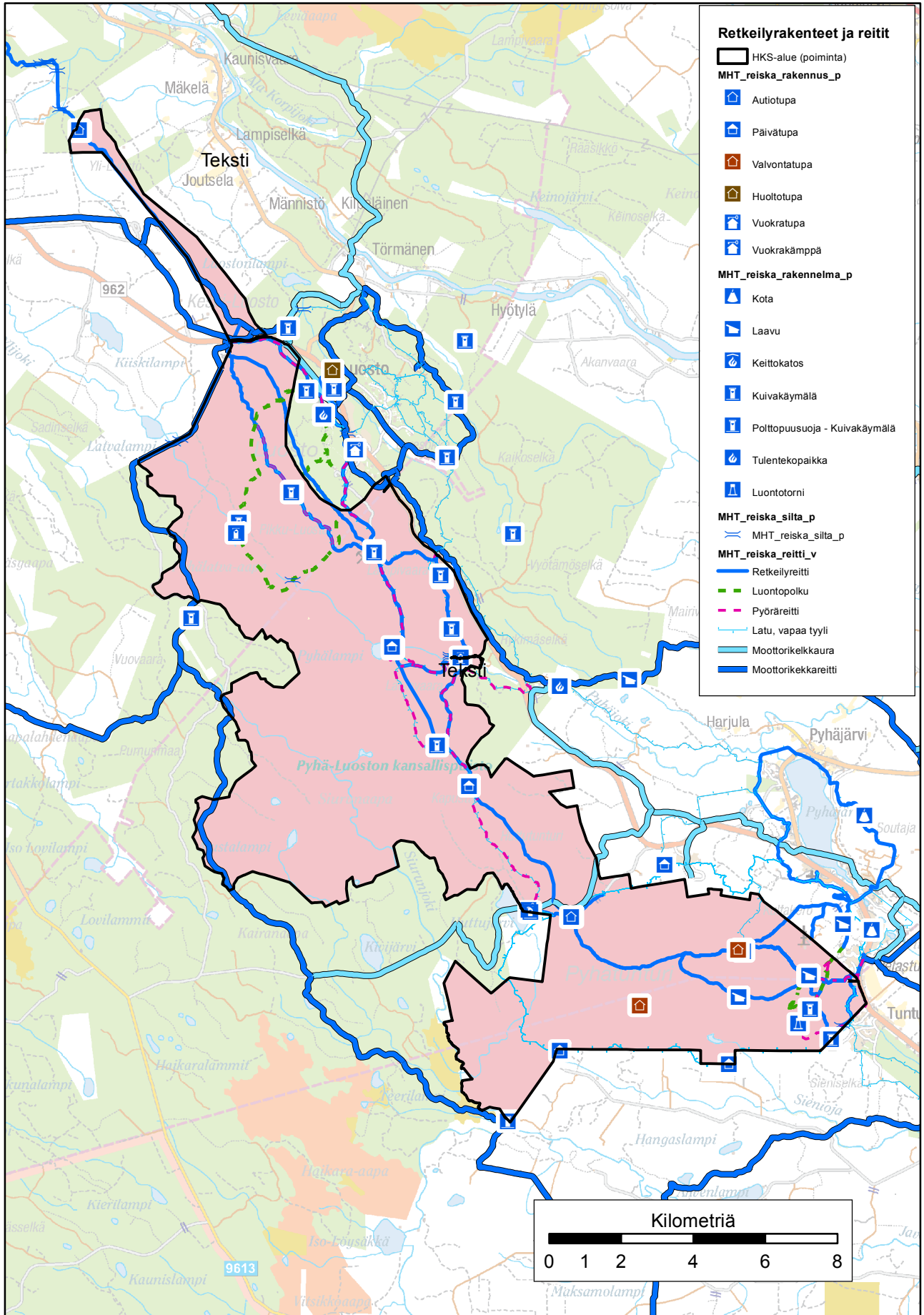
Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja maankäyttö.

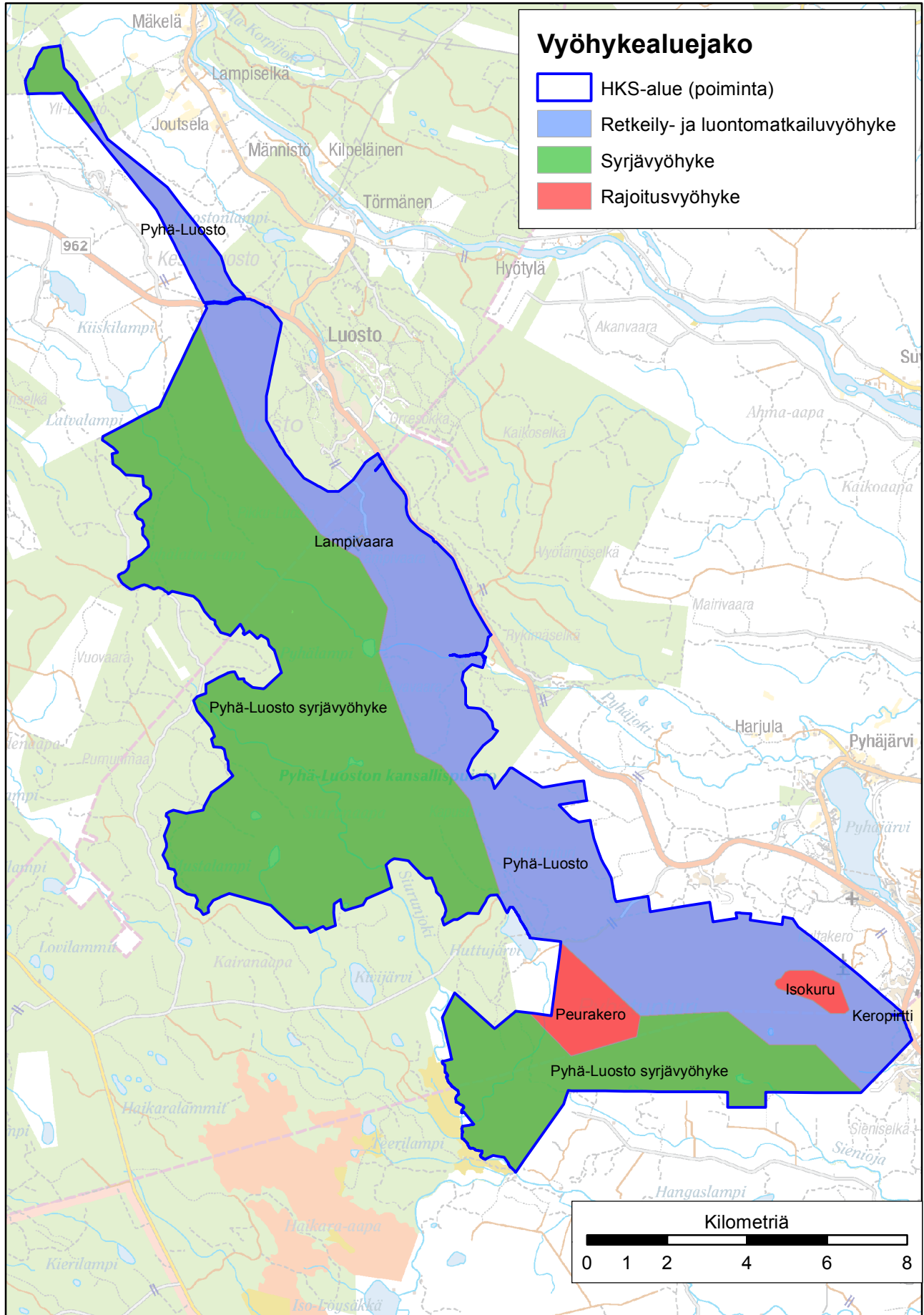
Kuva 2. Suunnittelualueen Natura-luontotyytit.

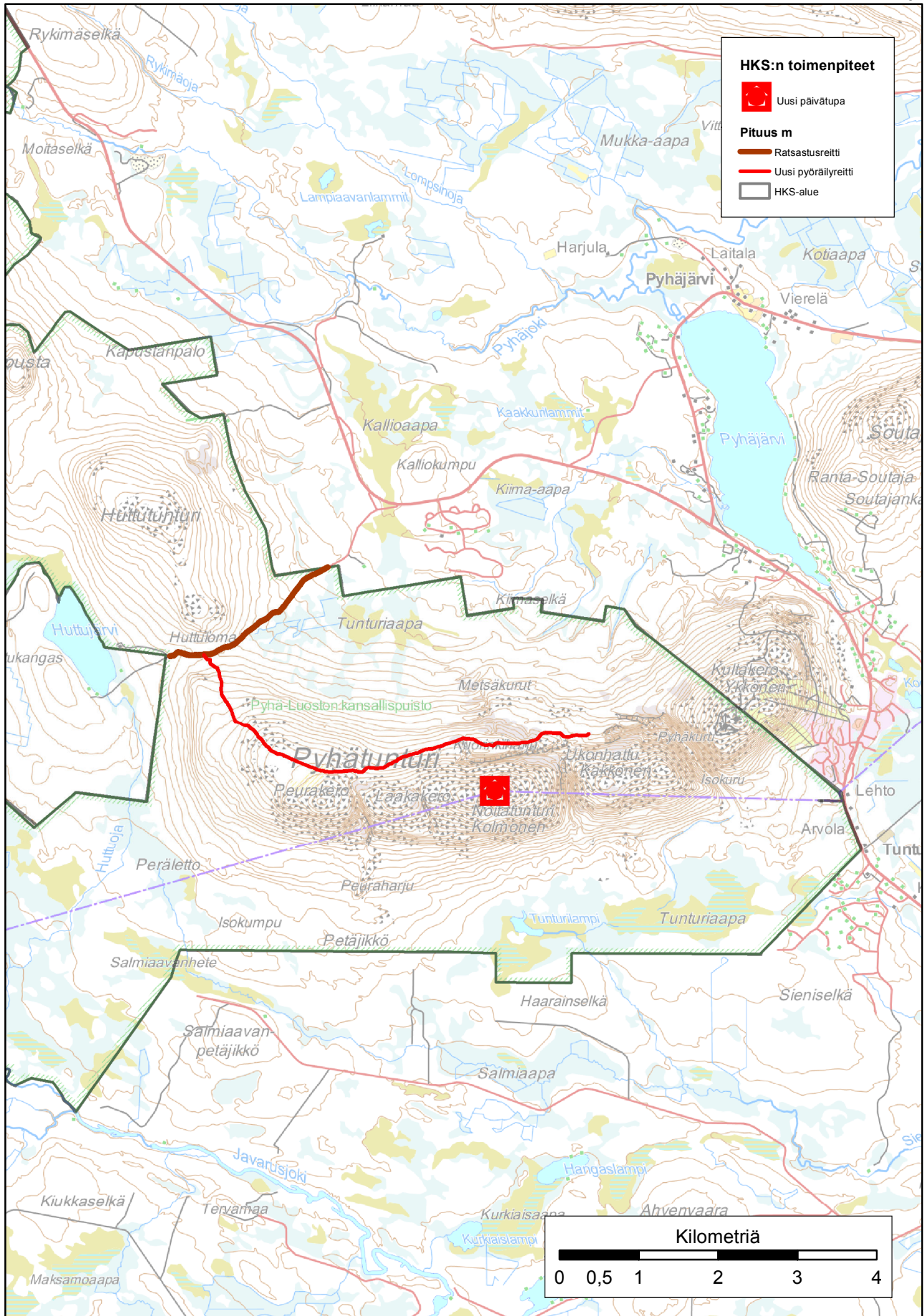
Kuva 3. Suunnittelualueen Natura-luontotyypien edustavuus.

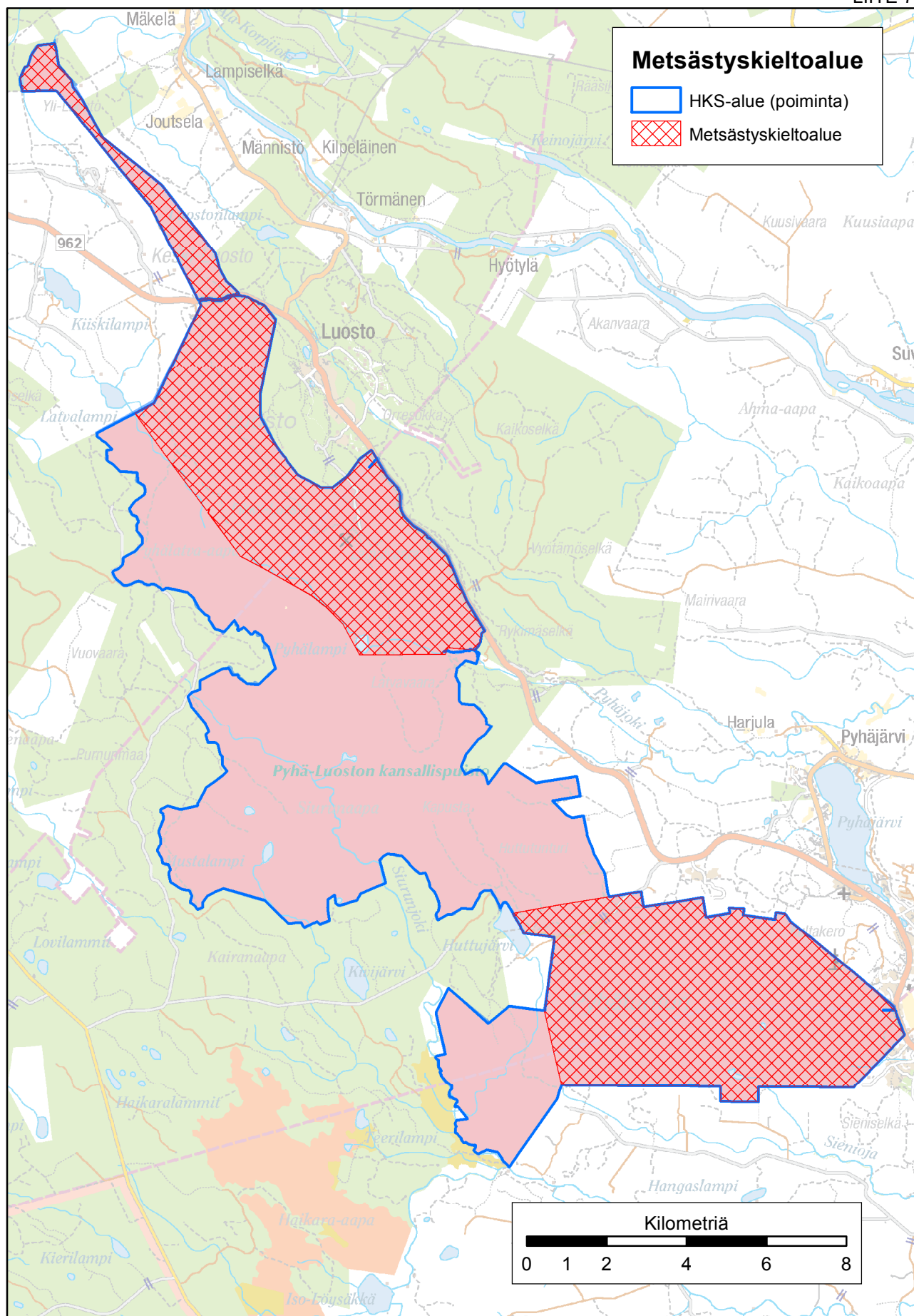
Kuva 4. Suunnittelualueen retkeilyreitit ja -rakenteet

Kuva 5. Suunnittelualan vyöhykejako.

Kuva 6. Suunnittelualueen uudet reitit ja rakenteet.

Kuva 7. Metsästyskieltoalueet.

Liite 8 Lajisto

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Suojelutaso ja kehityssuunta Suomessa	Vieraslaji	Suojaus	Tyyppi	Minimi	Maksimi	Yksikkö	Hav. paikk. määrä	Tiedon laatu	Kannan suhteell. osuus (Populaatio)	Suojelu(aste)	Yleisarviointi	Keskeinen suojeluperuste/arvio	Suojelutavoite	Toimenpidetarve	Arvioijat	Arviointi-ajankohta
Linnut	halmipöllö <i>Aegolius funereus</i>	Li I	-	NT				p	6	10	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	huuhkaja <i>Bubo bubo</i>	Li I	-	NT				p	1	5	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	sinisuohaukka <i>Circus cyaneus</i>	Li I	U	VU				r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	keräkurmitsa <i>Charadrius morinellus</i>	Li I	-	NT				r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li I	-	LC				r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	pyy <i>Bonasa bonasia</i>	Li I	-	LC				p	162	309	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	suopöllö <i>Asio flammeus</i>	Li I	-	LC				r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	hiiripöllö <i>Surnia ulula</i>	Li I	-	LC				p	18	31	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	sinipyrstö <i>Tarsiger cyanurus</i>	Li m	U	VU				r	5	10	p		M	C	A	B	1	1	1		
Linnut	teeri <i>Tetrao tetrix</i>	Li I	-	NT				p	11	50	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li I	-	NT				p	51	100	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	liro <i>Tringa glareola</i>	Li I	-	LC				r	279	418	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-	LC				p	11	50	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	mustaviklo <i>Tringa erythropus</i>	Li m	-	LC				r	20	28	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li I	-	LC				p	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		

Linnut	pohjansirkku <i>Emberiza rustica</i>	Li m	U	VU			r	50	86	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	ampuhaukka <i>Falco columbarius</i>	Li l	-	LC			r	6	10	p		M	C	A	C		1	1		
Linnut	tuulihaukka <i>Falco tinnunculus</i>	Li m	-	LC			r	1	5	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	kuikka <i>Gavia arctica</i>	Li l	-	LC			c	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	varpuspöllö <i>Glaucidium passerinum</i>	Li l	-	LC			p	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li l	-	LC			r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	sinirinta <i>Luscinia svecica</i>	Li l	-	NT			r	11	50	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	jänkäkurppa <i>Lymnocyptes minimus</i>	Li m	-	LC			r	6	11	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	uivelo <i>Mergus albellus</i>	Li l	-	LC			c	6	10	i		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	keltavästäräkki <i>Motacilla flava</i>	Li m	U	VU			r	338	541	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	mehiläishaukka <i>Pernis apivorus</i>	Li l	U	VU			c	1	5	i		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	vesipääsky <i>Phalaropus lobatus</i>	Li l	U	VU			r	1	5	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	suokukko <i>Philomachus pugnax</i>	Li l	U	EN			r	51	100	p		P	C	A	C	1	1	1		
Linnut	idänuunilintu <i>Phylloscopus trochiloides</i>	Li m	-	LC			r	11	16	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	kapustarinta <i>Pluvialis apricaria</i>	Li l	-	LC			r	51	100	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	lapintiira <i>Sterna paradisaea</i>	Li l	-	LC			r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	lapinpöllö <i>Strix nebulosa</i>	Li l	-	LC			p	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>	Li m	-	NT			r	1	5	p		M	C	A	C	1	1	1		
Linnut	hömötiainen <i>Parus montanus</i>		-	LC			p	56	90	p		M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	niittykirvinen <i>Anthus pratensis</i>		-	NT			r	474	711	p		M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	metsähanhi <i>Anser fabalis</i>	Li m	-	NT			r					P		A	C	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	piekana <i>Buteo lagopus</i>		-	LC			r					P		A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	punatulku <i>Pyrrhula pyrrhula</i>		-	LC			p	80	120	p		M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	pilkasiipi <i>Melanitta fusca</i>	Li m	-	NT			r					P		A	C	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	jänkäsirriäinen <i>Limicola falcinellus</i>	Li m	-	LC			r	6	9	p		M	C	A	B	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	isokoskelo <i>Mergus merganser</i>		-	NT			r					P		A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016

Linnut	kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>		-	LC			r						P		A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	kuukkeli <i>Perisoreus infaustus</i>		-	NT			p	120	204	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	kivitasku <i>Oenanthe oenanthe</i>	Li m	U	VU			r	35	56	p			M	C	A	C	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	törmäpääsky <i>Riparia riparia</i>		U	VU			r	2	3	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	tervapääsky <i>Apus apus</i>		-	LC			r	4	6	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	töyhtötiainen <i>Parus cristatus</i>		-	LC			p						P		A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	pajusirkku <i>Emberiza schoeniclus</i>		-	LC			r	263	394	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	viherpeippo <i>Carduelis chloris</i>		-	LC			r	14	23	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	riekko <i>Lagopus lagopus</i>		-	NT			p	94	170	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	punavarpunen <i>Carpodacus erythrinus</i>		-	NT			r	8	13	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>		-	LC			r	3	4	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	taivaanvuohi <i>Gallinago gallinago</i>		-	LC			r	75	105	p			M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	virtavästäräkki <i>Motacilla cinerea</i>	Li m	U	VU			r						P		A	A	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Linnut	lapinuunilintu <i>Phylloscopus borealis</i>	Li m	-	NT			r						P	C	A	C	1	1	1	Stefan Siivonen	21.04.2016
Sammalet	isonuijasammal <i>Meesia longiseta</i>	Lu II	E	EN	U1=		p				2		P	C	A	C	1	1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016
Sammalet	kiiltosirppisammal <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Lu II	U	VU	U1=		p	10	100	area	20		M	C	A	C	1	1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016
Sammalet	kantopaanusammal <i>Calypogeia suecica</i>		U	VU			p				1		M	C	A	B	2	2	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Sammalet	vuoripalmikkosammal <i>Hypnum callichroum</i>		U	VU			p				1		M	C	A	C		1		Kulmala Pauliina	12.10.2016
Sammalet	pikkulovisammal <i>Lophozia ascendens</i>		U	VU			p				2		M	C	A	C	2	2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sammalet	tunturikehräsammal <i>Moerckia blyttii</i>		U	VU			p				1		M	B	B	B	2	1	2	Kulmala Pauliina	03.10.2016
Sammalet	lettokehräsammal <i>Moerckia hibernica</i>		E	VU			p				3		M	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016
Sammalet	purolaakasammal <i>Plagiothecium platyphyllum</i>		E	EN			p				1		M	C	A	B	2	1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sammalet	kalliopunossammal <i>Porella cordaeana</i>		U	VU			p				1		M	C	A	B	2	1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sammalet	kantoraippasammal <i>Anastrophyllum hellerianum</i>		-	NT							2									Kulmala Pauliina	12.10.2016

Sienet	kairakääpä <i>Antrodia primaeva</i>		U	VU				p										1	M	C	A				2	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Sienet	kanadankääpä <i>Antrodiella canadensis</i>		E	EN				p			logs							1	M	B	A	B	2	2	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016		
Sienet	tuhatheltha <i>Baeospora myriodophylla</i>		E	EN				p										2	M	A	A	A	2	1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016		
Sienet	salokääpä <i>Dichomitus squalens</i>		U	VU				p										4	M	C	A	C			1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Sienet	lohkokääpä <i>Diplomitoporus crustulinus</i>		U	VU				p										1	M	C	A	C			1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Sienet	liekokääpä <i>Gloeophyllum protractum</i>		U	VU				p										3	M	C	A	C			1	2	Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Sienet	rahkakääpä <i>Postia balsamina</i>		U	VU				p										1	M	B	A	C			2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Sienet	liilakääpä <i>Skeletocutis lilacina</i>		U	VU				p										4	M	B	A	B	2	2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016		
Sienet	välkkyludekääpä <i>Skeletocutis stellae</i>		U	VU				p																	2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Sienet	pursukääpä <i>Amylocystis lapponica</i>		-	NT																						2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	riekonkääpä <i>Antrodia albobrunnea</i>		-	NT																						2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	sitruunakääpä <i>Antrodiella citrinella</i>		-	NT																						2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	sitruunakääpä <i>Antrodiella citrinella</i>		-	NT																						2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	sudenkääpä <i>Boletopsis grisea</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	sirppikääpä <i>Cinereomyces lenis</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	aihkinahka <i>Crustoderma corneum</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	peikonnahka <i>Crustoderma dryinum</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	känsäorvakka <i>Cystostereum murraii</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	harjasorakas <i>Gloiodon strigosus</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	oranssikääpä <i>Hapalopilus aurantiacus</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	raidantuoksukääpä <i>Haploporus odorus</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	louhennahka <i>Laurilia sulcata</i>		-	NT																								Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	mäntyraspikka <i>Odonticum romellii</i>		-	NT																									

Sienet	korkkikerroskääpä <i>Perenniporia subacida</i>	-	NT														2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Sienet	pohjanrypykkä <i>Phlebia centrifuga</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	hento(hapra)kääpä <i>Postia lateritia</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	kitukääpä <i>Postia parva</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	rustikka <i>Protomerulius caryae</i>	-	NT																		
Sienet	tihkuhaprakas <i>Psathyrella jacobssonii</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	lumokääpä <i>Skeletocutis brevispora</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	lamokääpä <i>Skeletocutis chrysella</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	korpiludekääpä <i>Skeletocutis odora</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	punakarakääpä <i>Steccherinum colabens</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Sienet	lapinkynsikääpä <i>Trichaptum laricinum</i>	-	NT															2	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Yhtäläissiipiset	lehtokirpukas <i>Paraliburnia adela</i>	-	NT															1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Perhoset	lettopetokoi <i>Scrobipalopsis petasitis</i>	E	EN						1	M		A	B	2	1	1			Salmela Jukka	13.09.2016	
Jäkälät	varjojäkälä <i>Chaenotheca gracilenta</i>	U	VU						1	P	C	A	B	2	2	1			Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Jäkälät	hongantorvijäkälä <i>Cladonia parasitica</i>	U	VU						1	P	C	A	C		1	1			Kulmala Pauliina	12.09.2016	
Jäkälät	kalliokeuhkojäkälä <i>Lobaria scrobiculata</i>	U	VU						1	P	C	A	C		1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	lupporustojäkälä <i>Ramalina thrausta</i>	U	VU						1	P	C	A	C		1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	siloneulajäkälä <i>Chaenotheca laevigata</i>	U	VU						1	P	B	A	B	2	2	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	raidankeuhkojäkälä <i>Lobaria pulmonaria</i>	-	NT												1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	silomunuaisjäkälä <i>Nephroma bellum</i>	-	NT												1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	karstajäkälä <i>Parmeliella triptophylla</i>	-	NT												1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	anturanahkajäkälä <i>Peltigera malacea</i>	-	NT												1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	
Jäkälät	verilaikkajäkälä <i>Pertusaria coccodes</i>	-	NT												1	1			Kulmala Pauliina	13.09.2016	

Jäkälät	härmähuhmarjäkäälä <i>Sclerophora coniophaea</i>		-	NT													1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Nisäkkäät	saukko <i>Lutra lutra</i>	Lu II,IV	-	NT			p	2	3	i		M	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	16.05.2016
Nisäkkäät	karhu <i>Ursus arctos</i>	Lu IV	-	VU			p	1	1	i		P	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	16.05.2016
Nisäkkäät	ahma <i>Gulo gulo</i>	Lu II	-	CR			p	1	1	i		P	C	A	C		1	1	Stefan Siivonen	16.05.2016
Putkilokasvit	lettorikko <i>Saxifraga hirculus</i>	Lu II,IV	U	VU	U1=		p	45000	55000	fstems		M	B	A	A	1	1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	laaksoarho <i>Moehringia lateriflora</i>	Lu II,IV	-	NT	U1=		p	700	900	fstems	13	G	C	A	C	1	1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016
Putkilokasvit	lapinleikki <i>Ranunculus lapponicus</i>	Lu II,IV	-	LC	FV		p	10	20	grids1x1	20	M	C	A	C	1	1	1	Kulmala Pauliina	19.04.2016
Putkilokasvit	röyhysara <i>Carex appropinquata</i>		U	VU			p				1	P	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	lettosara <i>Carex heleonastes</i>		U	VU			p				1	P	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	suopunäkämmeikä <i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>incarnata</i>		U	VU			p				1	P	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	lapinäkämmeikä <i>Dactylorhiza lapponica</i>		U	VU			p				1	P	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	kaitäkämmeikä <i>Dactylorhiza traunsteineri</i>		U	VU			p				1	P	C	A	C		1	1	Kulmala Pauliina	12.09.2016
Putkilokasvit	kalkkimaarianäkämmeikä <i>Dactylorhiza fuchsii</i>		-	NT													1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016
Putkilokasvit	korpinurmikka <i>Poa remota</i>		-	NT													1	1	Kulmala Pauliina	13.09.2016

Lisätietoja

Selitykset

Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	RE - Hävinnyt, EW - Luonnosta hävinnyt, CR - Äärimmäisen uhanalainen, EN - Erittäin uhanalainen, VU - Vaarantunut, NT - Silmälläpidettävä, LC - Elinvoimainen, DD - Puutteellisesti tunnettu, NE - Arvioimatta jätetty, -- Tarkastelematta jätetty, NA - Arviointiin soveltumaton
Keskeinen suojeluperuste/arvo	1 - Naturen keskeinen suojeluperuste, 2 - Muu keskeinen suojeluarvo

Populaatio	A - $100 \geq p > 15 \%$, B - $15 \geq p > 2 \%$, C - $2 \geq p > 0 \%$, D - Merkityksetön populaatio
Populaation koon yksikkö	i - yksilö / individuals, adults - aikuinen / adults, subadults - esiaikainen / subadults, bfemales - pesivä naaras / breeding females, cmales - soidintava koiras / calling males, males - koiras / males, p - pari / pairs, shoots - verso / shoots, tufts - tupas / tufts, fstems - kukkiva verso / flowering stems, localities - esiintymä / localities, colonies - kolonia / colonies, logs - asuttu runko / inhabited logs, trees - asuttu puu / inhabited trees, stones - asuttu kivi / inhabited stones/boiuders, length - asuttu pituus km / length km, area - asuttu ala m2 / area covered by population m2, grids1x1 - 1x1 km ruutu / 1x1 km grids, grids5x5 - 5x5 km ruutu / 5x5 km grids, grids10x10 - 10x10 km ruutu / 10x10 km grids
Populaation tyyppi	p - Pysyvä, r - Pesivä/lisääntyvä, c - Levähtävä, w - Talvehtiva
Suojelu [luonnontila]	A - Erinomainen suojelu, B - Hyvä suojelu, C - Kohtalainen suojelu
Suojelutaso ja kehityssuunta Suomessa	FV suotuisa, U1+ epäsuotuisa-riittämätön, paraneva, U1= epäsuotuisa-riittämätön, vakaa, U1- epäsuotuisa-riittämätön, heikkenevä, U1x epäsuotuisa-riittämätön, tuntematon kehityssuunta, U2+ epäsuotuisa-huono, paraneva, U2= epäsuotuisa-huono, vakaa, U2- epäsuotuisa-huono, heikkenevä, U2x epäsuotuisa-huono, tuntematon kehityssuunta, XX tuntematon suojelutaso, -- ei arvioitu (ko. luonnonmaantieteellisellä alueella)
Suojelutavoite	1 - Nykytila säilyy, 2 - Tila paranee
Tiedon laatu	G - Hyvä, M - Kohtalainen, P - Huono, DD - Ei tietoja
Toimenpidetarve	1 - Ei toimenpidetarpeita, 2 - Edellyttää toimenpiteitä
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa
Yleisarviointi	A - Erittäin tärkeä, B - Hyvin tärkeä, C - Merkittävä, - Ei arvioitu/tiedossa

21.02.2017

YM1/5741/2017

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

Viite
Hänvisning

Metsähallituksen kirje 28.12.2016 (5344/2016/06.02.03)

Asia
Ärende

Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on viitekohdassa mainitulla saatekirjeellään lähettänyt ympäristöministeriölle vahvistettavaksi Pyhä-Luoston kansallispuistoa koskevan hoito- ja käyttösuunnitelman. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 § edellyttää, että kansallispuistoille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmat, jotka vahvistaa ympäristöministeriö.

Suunnittelualueen kokonaisala on noin 14 402 hehtaaria ja se kattaa vuonna 2005 perustetun Pyhä-Luoston kansallispuiston, johon yhdistettiin vuonna 1938 perustettu Pyhätunturin kansallispuisto sekä Luostotunturin ympäristön vanhojen metsien ja soidensuojelun perusohjelman alueet. Kansallispuistoon sisältyy 3 osin päällekkäistä Natura 2000-aluetta: Pyhä-Luosto (FI1300908 SPA), Luosto (FI1301713 SAC) sekä Pyhätunturin kansallispuisto (FI1300901 SAC). Suunnittelualue sijoittuu Sodankylän, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueille. Kansallispuisto on paikalliselle väestölle merkittävä virkistysalue ja porolaidun.

Metsähallitus on osallistanut Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelua varten kootussa yhteistyöryhmässä sekä kahdessa yleisötilaisuudessa paikallisia ja alueellisia intressiryhmiä sekä alueen käyttäjiä. Lausuntoja suunnitelmaluonnoksesta saatiin 10 kpl. Osallistamisen seurauksena suunnitelmaan on sisällytetty mm. laajemmat pyöräilymahdollisuudet, eri talviliikuntamuotoja tukevia tavoitteita sekä retkeilyrakenteiden ylläpitoa.

Suunnittelun keskeiset perusteet ja tavoitteet

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tehdään keskeiset hoidon ja käytön linjaukset ja sovitaan yleiset toimintaperiaatteet. Suunnitelmassa ei pääsääntöisesti päätetä yksityiskohtaisista käytännön toimenpiteistä, kuten rakennelmien tarkasta sijainnista, yksittäisistä käyttöoikeussopimuksista tai luvista. Nämä edellyttävät yleensä tapauskohtaista harkintaa ja yksityiskohtaisempaa suunnittelua sekä päätöksentekoa. Hoito- ja käyttösuunnitelma ei myöskään perusta mitään oikeuksia, vaan ohjaa alueen käyttöä.

Pyhä-Luoston kansallispuisto on perustettu Keski-Lapin edustavimman ja eteläisimmän suurtunturien jakson sekä tähän liittyvien, luonnontilaisina ja erämaisina säilyneiden metsä- ja suoalueiden ja niillä esiintyvien eliölaajien suojelemiseksi sekä alueen retkeilyä, tutkimusta ja opetusta varten. Hoito- ja käyttösuunnitelman avulla toteutetaan kansallispuiston perustamislain tavoitteet sekä luonto- ja lintudirektiivien edellyttämät tavoitteet alueen luontotyypin ja eliölaajien suotuisan suojelutason säilymiseksi ja parantamiseksi.

Vyöhykejako

Pääosa Pyhä-Luoston kansallispuistosta (59 %) kuuluu suunnitelman mukaan edelleen syrjävyöhykkeeseen, joka säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena ja johon ei rakenneta uutta palveluvarustusta eikä ohjata aktiivisesti retkeilijöitä. Liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeudella ja aluetta voidaan käyttää luontaiselinkeinojen tarpeisiin sekä erämaaluonteeseen sopiviin palveluihin.

Kansallispuiston retkeily- ja luontomatkailevyöhyke kattaa yhtenäisenä vyöhykkeenä 38 % alueesta: Keropirtin matkailumajan alueen, Lampivaaran ametistikaivoksen alueen sekä Pyhä-Luoston retkeilykäytön keskeisen alueen.

Rajoitusvyöhykettä ovat aiemman, vuonna 2007 vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestyssäännön perusteella vain Isokurun jyrkät rinteet, missä liikkuminen on kulumisen ja turvallisuusriskien vuoksi kielletty ympäri vuoden. Suunnitelmassa esitetään rajoitusvyöhykkeen laajentamista koskemaan myös Peurakurua, missä liikkuminen kielletään jatkossa 15.2.-31.5. uhanalaisen lajin pesimärauhan takia.

Ympäristöministeriö pitää suunnitelman vyöhykejakoa hyvänä ja kansallispuiston perustamissäädösten sekä Natura 2000 –velvoitteiden pohjalta perusteltuna.

Suunnittelu osana Natura 2000 –verkoston toteuttamista

Pyhä-Luoston kansallispuiston hoidon ja käytön toteuttamiskeinona on luonnonsuojelulaki. Suunnitelman tavoitteena on ylläpitää nykyiset luonnonarvot ja toteuttaa siten osaltaan Natura 2000 –verkoston suojelutavoitteiden saavuttamista sekä hoidon ja käytön toimeenpanoa. Ministeriö katsoo, että suunnitelma turvaa toteutuessaan alueen suojelutavoitteet.

Suunnittelualaue on valtakunnallisesti tärkeä, maamme eteläisin suurtunturialue Peräpohjolan metsäkasvillisuusvyöhykkeellä. Tunturialueet ovat pääosin rakkakivikkoja ja niitä ympäröivät laajat, runsaslahopuustoiset ja kääpälajistoltaan merkittävät luonnonmetsät sekä luonnontilaiset aapasuot ja runsaslajiset letot.

Kansallispuiston keskeisiksi suojeluarvoiksi suunnitelmassa on nostettu luontodirektiivin liitteen I luontotyypit luonnonmetsät, aapasuot ja lettosuot sekä kurujen ja puronvarsien lehdot ja tunturien luontotyypit. Muita keskeisiä luontoarvoja alueella ovat uhanalaiset lajit, kuten vanhojen metsien, soiden ja tunturien linnusto, hyvin säilyneiden lahoppuujatkumoiden mahdollistama merkittävä kääväkäslajisto sekä arvokas sammal-, jäkälä- ja helttasienilajisto. Alueella on useita valtakunnallisesti hyvin harvinaisia lajeja, kuten tuhathelmta, kanadankääpä, tunturikehräsammal ja vuoripalmikkosammal.

Keskeisiä Pyhä-Luoston kulttuuriarvoja alueella ovat Pyhätunturin maisemat (kokonaisuus on ehdolla myös valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi). Tunturimaisemien ohella Pyhä-Luostolla on ainutlaatuisia geologisia nähtävyyksiä: Suomen syvin kuru Isokuru, laajat rakkakivikot ja aallonmerkit kivissä, vyörySORAikot ja kivikot. Kansallispuiston virkis-

tys- ja luontomatkailukäytön arvoja ovat puhdas ja monimuotoinen luonto, vetovoimainen maisema, hyvä saavutettavuus, helppo reitistö sekä laaja ja laadukas palveluvarustus. Luonnonvarojen käytön arvoja kansallispuistossa ovat perinteinen eränkäynti, tärkeä porojen talvilaidunalue sekä merkittävä marjastuskohde.

Pyhä-Luoston kansallispuiston keskeisiin arvoihin kohdistuvat mahdolliset uhkat ovat virkistyskäytön ja uusien virkistyskäyttömuotojen (kuten vapaalaskun) laajeneminen uusille aiemmin erämaisille alueille, niitä muuttaen ja petolintujen häirintää aiheuttaen. Uhkana on yleisemminkin lisääntyneen retkeilijämäärän aiheuttama eläinten häirintä sekä maaston kulumisen, kansallispuistoon vaikuttavat sen ulkopuolella tapahtuvat vesitalousmuutokset sekä kävijämäärän kasvun tuoma ruuhkautumisen kokemus, reittien kulumisen ja vetovoimaisuuden väheneminen.

Uhkien torjumiseksi sekä kansallispuiston kehittämiseksi suunnitelmaan on kirjattu kaksi päämäärää ja niihin liittyvät tarkemmat toimenpiteet. Päämäärät ovat alueen lajistoarvojen säilyttäminen sekä metsien ja soiden rakenteen ja dynamiikan säilyttäminen mahdollisimman luonnontilaisina. Lajiston säilyttämistä turvaavia suunnitelman toimenpiteitä ovat talvikäytön liikkumisen rajoittaminen Peurakerolla, petolintujen pesäpaikkojen kartoitus ja uhanalaisten lajien esiintymien inventoinnit ja seurannat, etenkin arvokkaimmilla paikoilla sekä reittien ja taukopaikkojen läheisyydessä. Lisäksi alueelle esitetään täydentäviä soiden ennallistamistoimia sekä palojatkumosuunnitelman toteuttamista ja täydentämistä.

Suunnitelman toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 –alueen valintaperusteena oleviin luonnonarvoihin, eikä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista erillistä arviointia tarvitse tehdä.

Virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittäminen

Kehittämismahdollisuuksina Pyhä-Luoston kansallispuistoon esitetään kävijöiden terveys- ja hyvinvointivaikutusten edistämistä luontoliikunnan keinoin. Tätä tavoitellaan lumikenkä- ja kävelyreitistöä sekä talvipyöräilyreittejä lisäämällä (lähinnä latujen viereen) sekä Luoston ja Pyhän matkailukeskusten ja kansallispuiston lähikohteiden välisiä yhdysreittejä selkiyttämällä, parantamalla ja vetovoimaisuutta lisäämällä. Tavoitteina on myös Pyhän matkailukeskuksen palvelurakenteiden kehittäminen Isokurun reittiä uudistamalla sekä Uhriharjun portaita uudistamalla. Noitatunturin laelle siirretään uusi päivätupa, mihin johtavan polun merkintä ja kulumisen seuranta on tärkeää.

Pyöräilyreitistöä pyritään laajentamaan Luoston ja Pyhän reitistöjä yhdistämällä ja ylläpitämällä. Maastopyöräily esitetään sallittavaksi kaikilla merkityillä reiteillä, lukuun ottamatta Isokurun, Noitakankaan ja Isokurunkankaan reittejä. Ympäristöministeriö pitää näitä rajoituksia hyvin perusteltuina uhanalaisten lajien ja tunturikankaiden turvaamiseksi sekä kävijäturvallisuuden kannalta. Uusi, maisemiltaan vetovoimainen pyöräilyreitti kunnostetaan Huttujärven - Karhunjuomalammen välille. Uusi ratsastusreitti osoitetaan Huttuloman tielle.

Suunnitelman mukaan Pyhä-Luoston alueella voidaan jatkossa myöntää lupia matkailuyrittäjille asiakkaiden moottorikelkkajetukseen sekä huoltoajoon moottorikelkkauralta Yrjölään, Kuukkelin, Huttuloman ja Huttujärven tulle. Matkailuyrittäjille voidaan myöntää lupia huoltoajoon moottorikelkalla myös Rykimäkeron taukopaikalle ja Karhunjuomalammen tulle sekä huoltoajoon autolla Huttujärven tielle sekä Rykimäkeroon. Lisäksi tavoitteena on rakentaa yrittäjätukikohta Huttujärven – Huttuloman maisemaan ja valoilmioiden katselupaikka, mihin liittyen kansallispuisto liittyy Dark Sky Park –verkostoon.

Vahvistaminen

Pyhä-Luoston hoito- ja käyttösuunnitelma antaa hyvän perustan kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämiselle. Suunnitelma ohjaa perustellulla tavalla alueen käyttöä, millä on myönteistä vaikutusta myös kansallispuiston luonnonarvoille.

Metsähallituksen laatima ehdotus Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaksi täyttää tehtävänsä suojelualuekokonaisuuden hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Alueen hoidolle ja käytölle suunnitelmassa asetetut tavoitteet ovat sopusoinnussa kansallispuiston perustamistarkoituksen ja suojelutavoitteiden kanssa.

Metsähallituksen tulee jatkossa seurata tarkasti hoito- ja käyttösuunnitelman toimeenpanon vaikutuksia kansallispuiston luontoon, etenkin uusien reittien, rakenteiden ja liikuntamuotojen sekä luvanvaraisten toimien osalta. Kansallispuiston arvokkaiden luontotyyppien ja lajien selvityksiin sekä seurantaan tulee panostaa riittävästi. Seurantatarpeet ja mittarit on suunnitelmassa sinänsä hyvin esitetty. Metsähallituksen tulee myös tarvittaessa viipymättä puuttua mahdollisiin epäkohtiin ja ehkäistä kansallispuiston suojelutavoitteiden ja suunnitelman päämäärien saavuttamisen kannalta haitalliset toiminnot.

Ympäristöministeriö vahvistaa Pyhä-Luoston kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 § nojalla, Metsähallituksen viitekirjeen (5344/2016/06.02.03) liitteen mukaisena.

Yksikön päällikön sijainen,
luonnonsuojeluvalvoja

Ilkka Heikkinen

Ympäristöneuvos

Aulikki Alanen

TIEDOKSI

Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Sodankylän kunta
Pelkosenniemen kunta
Kemijärven kunta
Lapin luonnonsuojelupiiri
Paliskuntain yhdistys

LIITTEENÄ

Valitusosoitus

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekebom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.
- No 226 Vösa, R., Högmander, J., Nordström, M., Kosonen, E., Laine, J., von Numers, M. & Rönkä, M. 2017: Saaristolinnuston historia, kannankehitys ja nykytila Turun saaristossa. 310 s.

Sarja B

- No 230 Kuusisto, K., Erkkonen, J. & Ylläsjärvi, J. 2017: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2016. 91 s.
- No 231 Rautava, E. 2017: Teijon kansallispuiston kävijätutkimus 2015. 73 s.
- No 232 Pakkanen, A. 2017: Pyhä–Luoston kansallispuiston kävijätutkimus 2015–2016. 93 s.

Sarja C

- No 145 Metsähallitus 2017: Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 178 s.
- No 146 Metsähallitus 2017: Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma. 171 s.
- No 147 Nylander, M. 2017: Repoveden luontomatkailusuunnitelma – Repovesi 2025. 52 s.
- No 148 Metsähallitus 2017: Päijänteen kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 107 s.
- No 149 Meahciráđđehus 2017: Geavu luonddumeahcci ja Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 180 s.
- No 150 Metsähallitus 2017: Pihlajaveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2020. 82 s.
- No 151 Metsähallitus 2017: Mustarinnantunturin ja Kiekkikairan hoito- ja käyttösuunnitelma 2014–2029. 86 s.
- No 152 Metsähallitus 2017: Haapakeitaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 94 s.
- No 153 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Ylläsjärvi, I. & Ylläsjärvi, J. 2017: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma. 73 s.
- No 154 Metsähallitus 2017: Oulujärven retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 100 s.
- No 155 Metsähallitus 2017: Oriveden–Pyhäselän Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 103 s.
- No 156 Metsähallitus 2017: Kauhanevan–Pohjankankaan Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-295-203-5 (pdf)

julkaisut.metsa.fi